

بانک

د افغانستان بانک میاشتني

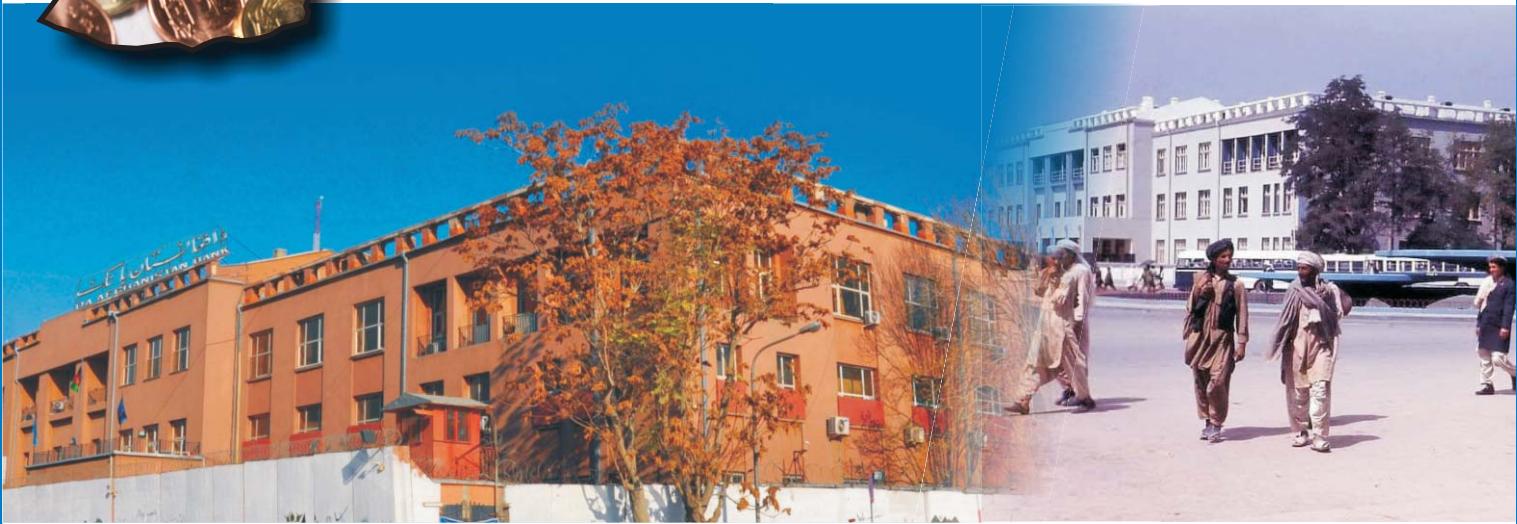
دیارلسم کال، یوسلو دوه پنځوسمه ګنه د ۱۳۹۸ کال د سلواغې میاشت

د افغانستان بانک؛ هشتاد ساله شد

د افغانستان بانک د تأسیسی

اټپاڼه گلړ ۲۰ میلیون نیمروک شد

۷ دلو، ۱۳۹۸، مطابق ۲۷ جنوری ۲۰۲۰ میلادی مصادف با هشتادمین سالگرد تأسیس د افغانستان بانک است.

هموطنان ګرامی!

بېرق ملی، سروود ملی و پول ملی از جمله ارزش‌های ملی ما هستند

د افغانستان بانک خبرتیا!

د مخکینی خبرتیا په تعقیب، د افغانستان بانک یو خل بیا درنو هپوادوالو ته خبر ورکوي چې په مرکز او یو شمېر ولايتو奴 کې څینې وګړي لا هم د فورکس د آنلاين سوداګرۍ په نوم مالي معاملې ترسره کوي. د افغانستان بانک تراوسه هېڅ وګړي یا شرکت ته د فورکس آنلاين فعالیتونو جواز صادر کړي نه دي او په دې برخه کې ټول فعالیتونه غیر قانوني دي. له کومه چې د دغه وګړو او شرکتونو سره معاملې بې خطره نه دي او د هپوادوالو لپاره مالي زیانونه رامنځ ته کوي، له درنو هپوادوالو خڅه په کلکه غوبښته کوو چې د داشان وګړو او شرکتونو سره له معاملو خڅه ډډه وګړي.

د افغانستان بانک په هڅه کې دي چې هغه وګړي چې داشان فعالیتونه ترسره کوي، وېښني او عدلې او قضایي اړکانونو ته یې معرفې کړي.

بانک

صاحب امتیاز: د افغانستان بانک

هیئت تحریر: ایمل هاشور، داکتر جهانتاب ولیزار،
عبدالطیف واحدی و نصر الله ستانکزی

سردیبیر: شفیق الله بازر

مدیر مسئول: یما عفیف

گزارشگران: حسیب الله نوری و عبدالحفیظ شاهین

دیزاین: خالد احمد فیضی

فوتوژورنالیست: زیرک ملیا

مترجمان: عین الله عیان و مسعود ودان

مسئول چاپ و توزیع: تمیم احمد صمیمی

آدرس: د افغانستان بانک

تلفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۴۷۶۱

فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۰۳۰۵

پست الکترونیکی: magazine@dab.gov.af

صفحة الکترونیکی: www.dab.gov.af

شماره ثبت: ۶۵۸

www.facebook.com/AFGCentralbank

twitter.com/AFGCentralbank

Da Afghanistan Bank-Youtube

Da Afghanistan Bank-Google+

د دې ګنې مطالب

د افغانستان بانک و هشت دهه فعالیت

اشتراک هیئت د افغانستان بانک در جلسه صندوق بین المللی پول

د پیسو وینخلو او له توریزم خخه د ملاتړ د مخنیوی د همغږي د عالي کمپسیون غونډه

راه اندازی ګفتمنی در مورد سیاست های پولی د افغانستان بانک

د سوداګریزو بانکونو له استازو سره غونډه

تدویر مجلس با مسئولین اتحادیه صرافان

تلاش برای ترویج هر چه بیشتر پول افغانی

د افغانستان بانک د پورونو او مالي خدمتونو به برخو کې د آسانیاوو پر رامنځته کولو ټینګار وکړ

جلسه مرحله دوم طرح توسعه سیستم پرداخت های الکترونیکی

په ننګرهار کې د اسلامي بانکداری او صکوکو په اړه ملي کنفرانس

په افغانستان کې مالي خدمتونو ته د لاسرسی د زیاترپلوا په لوري

۷ دلو؛ هشتادمین سالگرد تأسیس د افغانستان بانک

مالی سواد او پوه خنګه ترلاسه کېدای شي؟

آیا پول دیجیتالی لیبرای فیسبوک مؤثر خواهد بود؟

اقتصادی خبرونه

د افغانستان بانک عملیاتی کړنوته څغلنده کتنه

سوداګری خنګه بریالی کړو

سیستم جمع آوری مالیات در کشورهای در حال توسعه

د ھېواد د سابو په حاصلاتو کې پې ساری زیاتر والی

نقش حمل و نقل در زندگی بشريت

یاد آوری: به غیر از سرمقاله که دیدگاه رسمی "بانک" است، مسئولیت مضامین و مقالات دیگر به نویسنده ګان آن بر می گردد.

استفاده از مقالات و تصاویر مجله با ذکر مأخذ مجاز است.

د افغانستان بانک

۱۳۸۰ می باشد.

د افغانستان بانک در ۷ دلو سال ۱۳۱۸ به فعالیت های بانکی آغاز نموده و از فعالیت های بانکداری تجاری تا بانکداری مرکزی را تجربه کرده که از شروع فعالیت آن تا اکنون هشتاد سال می گذرد.

قبل از سال ۱۳۸۰ هجری شمسی، د افغانستان بانک در کنار اینکه خزانه داری دولت را عهده دار بود؛ در قسمت چاپ، ضرب و نشر بانکنوت ها و سکه های افغانی مطابق به تقاضای بازار، حفظ ارزش پول ملی و امور بانکداری دولتی هم مصروف بود و در کنار وظایف اصلی اش، امور تجاری را نیز طبق فعالیت های سایر بانک های تجاری افغانستان انجام میداد که می توان از افتتاح حساب های پس انداز، جاری و میعادی؛ اجرای قروض به منظور تقویه سرمایه گذاری ها و اجرای سایر قروض در بخش های تجاری یاد آوری کرد.

بعد از سال ۱۳۸۰ هجری شمسی و بعد از تصویب قانون اساسی افغانستان، د افغانستان بانک بر اساس ماده دوازدهم این قانون و همچنان طبق ماده اول قانون د افغانستان بانک، منحیث بانک مرکزی کشور و مستقل تسجيل گردید و صفحه جدیدی را برای بانکداری باز کرد.

این بانک، طبق قانون بانکداری فعالیت های تجاری را به بانک های دیگر واگذار نموده و منحیث بانک مرکزی کشور با در نظرداشت اهمیت سکتور بانکداری در رشد و شکوفایی اقتصاد ملی زمینه را برای فعالیت های بانک و بانکداری برای بانک های تجاری دولتی و خصوصی در کشور فراهم ساخته است.

د افغانستان بانک طبق وظایفی که قانون برایش واگذار نموده، در حال حاضر در جهت طرح، اتخاذ و اجرای سیاست پولی افغانستان، طرح اتخاذ و اجرای سیاست ارز و ترتیبات اسعار افغانستان، نگهداری و اداره ذخایر رسمی اسعار افغانستان؛ چاپ ضرب و نشر پول کاغذی و مسکوکات فلزی افغانستان، انجام وظایف منحیث بانکدار، مشاور و نماینده مالی دولت و غیره فعالیت های هدف مند را انجام میدهد.

ریفورم پولی و تبادله چند نوع پول به پول واحد؛ ثبات مطلوب نرخ مبادله افغانی در مقابل دالر نسبت به پول های کشورهای همسایه، افزایش و مدیریت ذخایر ارزی کشور، اعطای جواز برای بانک ها، صرافان و عرضه کننده گان خدمات پولی و نظارت از آنها و همچنان ریفورم تشکیلاتی، جذب کادرهای ورزیده و ارتقای ظرفیت کاری کارمندان د افغانستان بانک جزوی از فعالیت های مهم و چشمگیر این بانک بعد از سال

اشتراك هيئت د افغانستان بانك در جلسه صندوق بين المللې پول

محترم نوشيروز از کارکردهای آقای کرستوف که دوره کاری وی بحیث رئیس هیئت بخش افغانستان در صندوق بین المللی پول به پایان رسید، به نیکی یاد کرده آن را ستود و با تقدیم تقدیر نامه و یک تخته قالین افغانی که مزین با نقشه افغانستان و نام ولایات به زبان انگلیسی بود، تقدیر بعمل آورد.

همچنان محترم واحد الله نوشيروز به آقای عظیم صادقوف که جدیداً بجای آقای کرستوف گماشته شده است، تبریک و تهنیت گفته و برای شان آرزوی موفقیت

خواهند کرد.

دستاورد قابل ملاحظه برای افغانستان می باشد".

وی علاوه کرد که تکمیل موافقانه برنامه تمدید تسهیل کریدت به اثر مساعی مقامات افغان و تعهد کاری تیم های مربوط شان در تطبیق موافقانه اهداف برنامه بوده است که قابل ستایش است.

آقای کرستوف ابراز داشت که انکشافات اخیر اقتصادی افغانستان تاحدی زیاد مطابق به پیش بینی های صندوق بین المللی پول بوده است. طوریکه فشار بر نرخ مبادله افغانی در مقابل اسعار کاهش یافته، ذخایر خالص ارزی در سطح خوبی قرار داشته و نرخ تورم نسبت به پیش بینی کمتر به ثبت رسیده است".

متعاقباً، محترم واحد الله نوشيروز سرپرست و معاون اول د افغانستان بانک تکمیل موافقانه برنامه تمدید تسهیل کریدت را دست آورد بزرگ برای دولت افغانستان عنوان نموده و از تلاش های پیگیر تیم صندوق بین المللی پول جهت تطبیق و تکمیل آن تشکری نمود.

هیئت رهبری د افغانستان بانک تحت ریاست محترم واحد الله نوشيروز سرپرست و معاون اول د افغانستان بانک در جلسه صندوق بین المللی پول که میان دولت افغانستان و صندوق از ۳ الی ۶ دلو سال ۱۳۹۸ در شهر دبي برگزار گردیده بود، اشتراك نمود.

جلسه متذکره به منظور بحث پیرامون انکشاف های اخیر کشور، چشم انداز اقتصادی، اصلاحات ساختاری و اوضاع منطقه برگزار گردیده بود.

پس از بحث های مفصل و همه جانبی روی وضعیت نرخ مبادله، ذخایر خالص ارزی، نرخ تورم و سکتور بانکی، آقای کرستوف دوینوالد رئیس هیئت صندوق بین المللی در بخش افغانستان ابراز داشت که "مجلس اجرایی صندوق بین المللی پول، ششمین و آخرین مرور، تحت برنامه تمدید تسهیل کریدت (ECF) را که یک برنامه اقتصادی مشترک د افغانستان بانک و صندوق بین المللی پول بود، آنرا به شکل موافقانه تکمیل نموده که

د پیسو وینځلو او له تروریزم څخه د ملاتېر د مخنيوی د هغمري د

عالی کمپسیون غونډه

چارو رئیس بناغلي محمد حسن فیضي،
د ستري محکمي د دارالانشا د عالي
شورا مسلکي مرستيال بناغلي قضاوتيا
ایوب شاه ارشد، د ستري محکمي د
اداري فساد او جرمونو سره د مبارزي د
عمومي خارنوالي رئیس بناغلي محمد
جبران مدثر او د افغانستان د ملي معاملو
او راپورونو د شنپي مرکز استازو هم
ګلپون کړي وو.

پاتې دې نه وي چې په دې غونډه کې د
اړوندي موضوع په اړه هر اړخیز بحشونه
وشول او د اړوندو ادارو ترمنځ د دې
سند د پلي کېدو په برخه کې د دندو په
وبش او مسئولیتونو هم خبرې وشوې.
د یادونې وړ ده چې په دې غونډه کې د
مالېي وزارت د ګمرکونو مرستيال بناغلي
محمد عيسى قدرت، د عدلېي وزارت
اداري مرستيال بناغلي سید محمد
هاشمۍ، د ملي امنيت د لوی ریاست
استازي برید جنرال هلال الدين هلال، د
بهريو چارو وزارت د امنتي او سرحدی

کابل، د ۱۳۹۸ کال د سلواځي ۲۹ مه – د
افغانستان بانک د سرپرست او لومړي
مرستيال بناغلي واحد الله نوشير په مشري
چې د پیسو وینځلو او له تروریزم څخه د
ملاتېر د مخنيوی د هغمري کمپسیون
رئيس هم دي، غونډه جوړه شوه.
په دې غونډه کې بناغلي نوشير د
اړوندي موضوع په اړه هر اړخیزې خبرې
وکړي او له اړوندو ادارو یې په چارو
کې د لا زياتي همکاري غوبښنه وکړه.
په یاده غونډه کې د افغانستان د ملي
معاملو او راپورونو د شنپي مرکز آمر
بناغلي سليم صلاح چې د یاد کمپسیون
د کاري کمېټي د دارالانشا د ریاست
دنده هم په غاره لري د پیسو وینځلو او
له تروریزم څخه د ملاتېر د مخنيوی په
اړه د غونډې ګلپونوالو ته معلومات
ورکړل.

نوموري د افغانستان د پیسو وینځلو او
ترهگري د ملي ملاتېر د ملي خطرونو د
ارزونې د سند، د دې سند د پلي کېدو،
کاري کړنلاري او یو شمېر نورو
موضوعګانو په اړه پریزنټیشن وړاندې کړ
چې د یاد کمپسیون د ګړو له لوري د

راه اندازی گفتمانی در مورد سیاست های پولی د افغانستان بانک

هیئت رهبری د افغانستان بانک قرار گرفته و از نظریات نیک شان قدردانی بعمل آمد.

باید یاد آور شد که در این برنامه محترم عبدالرحمن رحیمی رئیس پالیسی مالی وزارت محترم مالیه، محترم شمس الحق نور سرپرست ریاست عمومی پالیسی مالی و اقتصاد بزرگ وزارت محترم مالیه، محترمه مهناز انوری رئیس مالی، تجارت و انکشاف سکتور خصوصی وزارت اقتصاد، محترم رشاد باختری رئیس صنایع خفیفه وزارت محترم صنعت و تجارت و تعداد از آمرین و معاونین شعبات د افغانستان بانک نیز اشتراک ورزیده بودند.

تقاضا نمود که در این مورد با هماهنگی بیشتر با د افغانستان بانک کار نمایند و پالیسی های این بخش را بین ادارات متذکره در جریان بگذارند.

سپس محترم نایب خان جمال آمر عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک با ارائه پریزنیشنی در مورد سیاست های پولی د افغانستان بانک و نرخ مبادله اسعار صحبت نموده و در مورد با اشتراک کنندگان این گفتمان معلومات همه جانبه را شریک ساخت.

در پی آن، نمایندگان وزارت های محترم مالیه، اقتصاد و تجارت و صنعت جمهوری اسلامی افغانستان نظریات مفید خویش را با مسئولین د افغانستان بانک پیرامون موضوع شریک ساخته و در این مورد بحث و تبادل نظر نمودند که مورد استقبال

کابل، ۲۸ دلو ۱۳۹۸ - د افغانستان بانک گفتمانی را در زمینه چگونگی سیاست های پولی این بانک با نمایندگان وزارت های محترم اقتصاد، مالیه و صنعت و تجارت کشور برگزار کرد.

هدف از راه اندازی این برنامه را بحث و تبادل نظر روی سیاست های پولی بخصوص نرخ مبادله اسعار و سایر موارد مرتبط تشکیل می داد.

در افتتاح این گفتمان محترم واحد الله نوشیر سرپرست و معاون اول د افغانستان بانک در زمینه سیاست های پولی د افغانستان بانک صحبت نموده، افزود که هماهنگی بین ادارات زیربط و پالیسی ها در بخش ثبات نرخ مبادله اسعار و سرمایه گذاری ها اثرات مثبت بجا میگذارد. محترم نوشیر از مسئولین ادارات ذیربط

د سوداګریزو بانکونو له استازو سره غونډه

پاتې دې نه وي چې په ياده غونډه کې پر یو شمېر نورو اړوندو موضوع عگانو هم بحث او د نظر وونو تبادله ترسره شوه. د یادونې وړ د چې په دې غونډه کې د افغانستان بانک پر یو شمېر آمرینو سرېږه د سوداګریزو بانکونو استازو او د بانکونو تولني اجرائيي رئيس هم ګډون کړي ۰.

و غوبنتل چې په دې برخه کې لازمي آسانیاوې رامنځته کړي. د دې غونډې په ترڅ کې د افغانستان بانک سرپرست او لومړي مرستیال په دې برخه کې د قانون او مقررو په رنا کې د آسانیاوو د رامنځته کولو ژمنه و کړه، نوموري ټینګار وکړ چې د اقتصادي غښتليا په موخه به د بانکوالي چارو ته پراختيا ورکړي.

کابل، د ۱۳۹۸ کال د سلواځي ۱۹ مه - د افغانستان بانک د سرپرست او لومړي مرستیال بناغلي واحد الله نوشیر په مشري د سوداګریزو بانکونو د استازو سره غونډه جوړه شوه. په دې غونډه کې د ډالرو د لیلام په برخه کې د آسانیاوو په رامنځته کولو خبرې وشوي او د سوداګریزو بانکونو استازو د افغانستان بانک له اړوندو مسئوليې

تدویر مجلس با مسئولین اتحادیه صرافان

صرافان و مؤسسات خدمات پولی جلسه مشترک را با شورای امنیت ملی کشور افغانستان بانک برای حل مشکلات اتحادیه برگزار نماید.

نظر گرفته خواهد شده. در اخیر جلسه تصمیم اتخاذ شد تا د

کابل، ۱۶ دلو سال ۱۳۹۸-جلسه ای تحت ریاست محترم واحد الله نوشیر سرپرست و معاون اول د افغانستان بانک روی چالشها و مشکلات اتحادیه صرافان به ویژه در قسمت مبارزه با پولشویی و تمویل تروریزم دایر گردید.

در این جلسه که در تالار کنفرانس های د افغانستان بانک دایر گردیده بود، محترم واحد الله نوشیر سرپرست و معاون اول د افغانستان بانک در مورد حل مشکلات اتحادیه صرافان صحبت کرده، علاوه نمود که راه حل های در پرتو قوانین مربوطه در زمینه رفع مشکلات صرافان مد

تلاش برای ترویج هر چه بیشتر پول افغانی

مکمل پول افغانی در این ولایت تلاشها جریان دارد. محترم جامع و فعالین جامعه مدنی این ولایت از تلاشهاي د افغانستان بانک در مورد ترویج پول افغانی ستایش بعمل آوردند.

سپس محترم عبدالجامع جامع عضو شورای ولایتی غزنی پیرامون موضوع صحبت نموده و افزود که در حال حاضر در ولایت غزنی بیشترداد و ستدتها به پول افغانی صورت میگیرد و در زمینه ترویج

کابل، ۲۰ دلو ۱۳۹۸ - محترم واحد الله نوشیر سرپرست و معاون اول د افغانستان بانک با یکتن از اعضای شورای ولایتی غزنی و تعداد از فعالین جامعه مدنی این ولایت در مورد ترویج هر چه بیشتر پول افغانی دیدار نمود.

در این دیدار سرپرست و معاون اول د افغانستان بانک بخاطر ترویج پول افغانی در داد و ستدتها در ولایت غزنی از همکاری شورای ولایتی و نهادهای جامعه مدنی بخصوص جوانان آن ولایت اظهار امتنان نموده، اطمینان داد که د افغانستان بانک در این زمینه با نهادهای متذکره آماده هر نوع همکاری میباشد.

د افغانستان بانک د پورونو او ملي خدمتونو په برخو کې د آسانтиاوو پر رامنځته کولو ټينګار وکړ

افغانستان بانک يو شمېر آمرینو هم ګډون کړي وو چې د اړوندو موضوعګانو په اړه یې بحث او د نظرونو تبادله تر سره کړه.

نوموري وييل چې د افغانستان بانک هڅه کوي چې د خپلو هپوادوالو لپاره د بانکي او ملي خدمتونو په برخو کې پراخي آسانтиاوي او اصلاحات رامنځته کړي.

باید وييل شي چې په ياده غونډله کې د

کابل، د ۱۳۹۸ کال د سلواغې ۲۳ مه – د افغانستان بانک د سرپرست او لومړي مرستيال بشاغلي واحد الله نوشير په مشري د سوداګریزو بانکونو له لوري خلکو ته د پورونو د ورکړې او د ملي خدمتونو په برخو کې د آسانтиاوو د رامنځته کولو په اړه غونډله جوړه شوه.

په دې غونډله کې د افغانستان بانک سرپرست د پورونو د ورکړې په اړه د لا زیاتو آسانтиاوو او اصلاحاتو په رامنځته کولو ټینګار وکړ او په دې برخه کې د آسانтиاوو رامنځته کول یې د سوداګری په غورېدو او د هېواد په اقتصادي پرمختګ کې د ارزښت وړ یاد کړل.

په یاده غونډله کې چې د افغانستان بانک دویم مرستيال بشاغلي محمد قسيم رحيمي هم په کې برخه لرله په چارو کې د اړوندو ادارو تر منځ په لا زیاتې همغږۍ

جلسه مرحله دوم طرح توسعه سیستم پرداخت های الکترونیکی

میکانیزم متذکره صحبت کرده، گفت که طرح توسعه پرداخت الکترونیکی افغانستان و میکانیزم تطبیقی آن توسط د افغانستان بانک به مساعی مشترک وزارت محترم مالیه و اتاق تجارت و صنایع افغانستان ترتیب و بعد از منظوری شورای محترم عالی اقتصادی افغانستان در سه مرحله تطبیق میگردد.

در این جلسه محترم میر احمد شکیب میر آمر عمومی توسعه خدمات مالی نیز در مورد توسعه خدمات مالی صحبت نمود و از مسئولین بانک های تجاری خواست تا در این بخش به مشتریان خود سهولت ها و خدمات زیادی را فراهم نمایند.

آوری عواید دولت بدون محدودیت جغرافیایی، ترویج معاملات غیر نقدی، ترویج بیشتر فرهنگ بانکداری بین مردم، جلوگیری از استهلاک قبل از وقت بانکنوت های افغانی و تسريع امور خروج اموال تجار از گمرکات از سهولت های این سیستم میباشدند.

محترم رحیمی طرح این سیستم را در مبارزه با فساد اداری مؤثر خوانده و از بانک های تجاری خواست تا در تطبیق آن با ادارات مربوطه همکار باشند.

سپس محترم شفیق الله شفق معاون آمریت عمومی عملیات بانکی پیرامون مرحله اول میکانیزم و چگونگی تطبیق مرحله دوم

کابل، ۵ دلو ۱۳۹۸ - جلسه مرحله دوم میکانیزم تطبیقی طرح توسعه سیستم پرداخت های الکترونیکی تحت ریاست محترم محمد قسم رحیمی معاون دوم د افغانستان بانک با نمایندگان بانک های تجاری کشور در تالار شورای عالی د افغانستان بانک دایر گردید.

در افتتاح این جلسه معاون دوم د افغانستان بانک در مورد اهداف این طرح صحبت نموده و افزود که ارائه خدمات بانکی مؤثر، ارزان، سریع، گستره، مطمئن و شفاف برای مشتریان به ویژه تجار و پرداخت کنندگان مالیات و سایر پرداخت های دولت و همچنان جمع

په ننګر هار کې د اسلامي بانکداری او صکوکو په اړه ملي کنفرانس

بانکداری او صکوکو په اړه یو ورځنۍ روزنیز ورکشاپ هم جوړ کړ. په دې روزنیز ورکشاپ کې محصلینو ته د اسلامي بانکداری او صکوکو په اړه هر اړخیز معلومات ورکړل شول.

په دې ورکشاپ کې د ننګر هار پوهنتون رئیس پوهاند دوکتور خلیل احمد بهسودوال د افغانستان بانک له استازو مننه وکړه چې د یاد پوهنتون محصلینو ته یې د اسلامي بانکداری او صکوکو په برخه کې د هغوي د پوهاوی لپاره دا ډول روزنیز ورکشاپ جوړ کړ.

نوموري هيله وښوده چې د افغانستان بانک به په راتلونکې کې هم د محصلینو لپاره دا ډول بشونیز ورکشاپونه جوړ کړي. د یادونې وړ ده چې په دې ورکشاپ کې د افغانستان بانک د اسلامي بانکداری او ملي خدمتونو پر استازو سربېره د دی بانک د ختیع زون آمر بناغلي احمدزې توحیديار، د افغانستان بانک د شرعی نظارتی هیئت رئیس بناغلي ډاکټر فضل الرحيم بصیرت او د یو شمېر نورو دولتي ادارو مشرانو، علماءو او پوهانو هم ګډون کړي وو.

بناغلي شاه محمود مياخيل هم د اسلامي بانکداری او صکوکو پر ارزښت خبرې وکړي او له خلکو یې وغوبنټل چې اسلامي بانکداری ته مخه کړي او خپلې پیسې د کورونو پر ځای بانکونو کې وساتي.

باید وویل شي چې د دې کنفرانس له پرائیستې وروسته درې نورې علمي غونډلې هم جوړې شوې چې په هره غونډله کې د دغه ولايت علماءو او د پوهنتون استادانو د اسلامي بانکداری او صکوکو د پېلاپلېو برخو په اړه د غونډلې ګډونوالو ته معلومات ورکړل.

پاتې دې نه وي چې په دې کنفرانس کې ویناوالو د افغانستان بانک له مشرتابه مننه وکړه چې د اسلامي بانکداری د دودولو لپاره هڅي کوي، دوى ژمنه وکړه چې د هپواد وتلي عالمان او پوهان به د افغانستان بانک سره اوړه په اوږد د دې بانکداری د دودولو لپاره کار وکړي.

د یادونې وړ ده چې ننګر هار ولايت ته د اسلامي بانکداری او ملي خدمتونو د استازو د خپل سفر په لې کې د روانې میاشتې سلواغې په ۱۶ نېټه د ننګر هار پوهنتون د محصلینو لپاره د اسلامي

ننګر هار، د ۱۳۹۸ کال د سلواغې ۱۵ - ۱۶ مه - د اسلامي بانکوالی او صکوکو په اړه خلکو ته د پوهاوی لپاره په ننګر هار ولايت کې د اسلامي بانکوالی او صکوکو په اړه ملي کنفرانس جوړ شو.

په دې کنفرانس کې د افغانستان بانک د اسلامي بانکداری او ملي خدمتونو پر استازو سربېره د ننګر هار ولايتی استازو، علماءو او د پوهنتون استادانو هم ګډون کړي وو، چې په کې د اسلامي بانکداری او صکوکو په اړه هر اړخیز علمي بحشونه وشول.

په یاد کنفرانس کې د افغانستان بانک د اسلامي بانکداری او ملي خدمتونو لوی آمر بناغلي دوکتور محمد یوسف سليم د اسلامي بانکداري په تاریخچې او ارزښت خبرې وکړي او د دې برخې پراختیا یې د هپواد اقتصادي پرمختک لپاره ګټوره ياده کړه.

نوموري زیاته کړه چې د افغانستان بانک په هپواد کې د اسلامي بانکداري او صکوکو په برخه کې خپل لومړني ګامونه پورته کړي او پېړ ژر به په دې برخه کې لا نور پرمختګونه هم رامنځته کړي.

به دغه کنفرانس کې د ننګر هار والي

په افغانستان کې مالي خدمتونو ته د لاسرسی د زیاتې دلو په لوري

په پرته له زیاتو ستونزو سره مخامنځي دي، لکه خنګه چې یوازې ۷ سلنډه افغانی مېړمنې بانكی حسابونه لري حال دا چې دا کچه د نارینه ګانو لپاره ۲۳ سلنډه ۵۵.

د دې لپاره چې د دې ننګونو او خنډونو اساسی چاره شوې وي، د افغانستان بانک مالي خدماتو ته د لاسرسی لوړونۍ ملي ستراتیژي د ۲۰۱۹ کال په سپتامبر میاشت کې بشپړه کړه. د دې ستراتیژي اغښناکه تطبيق به مالي خدماتو ته د لاسرسی کچه زیاته کړي او د ملي اقتصاد د ودې او د عامه سوکالی د بنه والي سبب به شي.

مالي خدماتو ته د لاسرسی ملي ستراتیژي یو له هغو خو نوبنتونو څخه ده چې د افغانستان بانک د نړیوال بانک په تخنیکي ملاتې پیل کړي دي. په لوړۍ سر کې مالي خدمتونو ته د لاسرسی ټیپارېمنټ د ۲۰۱۶ په جون میاشت کې د افغانستان بانک په تشکیل کې رامنځنه شو.

د دې خانګې اصلې دندې دا دي:

الف: د داسې خېږنې ترسره کول چې مالي خدمتونو ته د خلکو د لاسرسی په لاره کې شته خنډونه معلوم او په بانګونو کې مالي خدمتونو ته د خلکو او خصوصي متشبیثنو د لاسرسی د کچې په اړه معلومات راټول کړي؛

ب: مالي خدمتونو ته د لاسرسی د طرحې د بهير تنظيم او همغږي؛
ج: مالي خدمتونو ته د لاسرسی لپاره د آسانتياوو په برابرولو کې د کاري شريکانو او اړوندو ادارو د ملاتې راجلبول؛

د: مالي خدمتونو ته د لاسرسی لپاره د یوې ملي ستراتیژي طرح، تنظيم او تطبيق.

دوهم، د افغانستان بانک مالي خدمتونو ته د لاسرسی یوه کاري ډله رامنځته کړه چې مالي خدماتو ته د لاسرسی د پروګرام پر کاري پلان او پرمختګ بحث وکړي او مالي خدماتو ته د لاسرسی د زیاتې دلو لپاره هلي خلپه سره همغږي کړي.

د افغانستان بانک او د مالې وزارت په ګډه سره مالي خدماتو ته د لاسرسی د کاري ډلې د رهبری مسئولیت په غاړه لري او د افغانستان د خصوصي بانګونو ټولنه (ABA) او په افغانستان کې له پانګونې سره د مرستې او د وړو پورونو د ملاتې اداره د دې ډلې غړې دي.

پر دې سربېره، د افغانستان بانک مالي خدمتونو ته د لاسرسی پر پروګرام د کار کولو لپاره یوه ملي کميته جوړه کړه چې شاوخوا ۲۰ دولتي بنسټونه، د بانکوالۍ او مالي خدمتونو وړاندې کوونکي چې د موبایل په وسیله د مالي خدمتونو عرضه کوونکي هم په کې شامل دي، غیر دولتي مؤسسيې، او نړۍ والي مؤسسيې په کې د غړو په توګه شاملې دي.

واحد الله نوشیر د افغانستان بانک

سرپرست او لوړۍ مرستیال

دا مهال په افغانستان کې شاوخوا ۸۵ فيصده وګړي د دې هېواد په بانګونو یا نورو مالي بنسټونو کې بانكی حسابونه نه لري. دا په کم عايد لرونکو هېوادونو کې د بانكی حساب د نه درلودونکو وګړو تر منځنۍ کچې لوړه شمېړه بنيې. حقیقت دا دې چې په افغانستان کې مالي خدمتونو ته د نه لاسرسی کچه د نړۍ تر هر هېواد زیاته ده.

د بانګونو د خانګو د شمېړ محدوديت، د بانکوالۍ د خدمتونو لوړوالۍ، او داسې ملي خدمتونو ته نه لاسرسی چې د کم عايد لرونکو کورنيو له اړتیاوو سره اړخ ولګوی، په افغانستان کې مالي خدمتونو ته د لاسرسی د کموالۍ عمده لاملونه ګفل کېږي. پر دې سربېره، امنیتی ننګونې، دینې او فرهنګي باورونه، د بانکوالۍ پر سکتور باندې نه باور او د ملي سواد کموالۍ هم مالي خدمتونو ته د نه لاسرسی په لوړو لاملونو کې شمېړل کېږي. په دې منځ کې مېړمنې د نارینه ګانو

د دې کمیتې د جوړولو اصلې هدف مالي خدماتو ته د لاسرسی د ملي ستراتیژۍ په اړه مشورې او د دې ستراتیژۍ د تطبيق لپاره د زمنې او تعهد حاصلول وو.

مالی خدماتو ته د لاسرسی د ملي ستراتیژۍ ګلې هدف دا دې چې په راتلونکو خلورو کلونو کې په افغانستان کې بانکي او مالي خدماتونو ته د نه لاسرسی ګچه ۱۵ فیصدو ته راکمه شي او مالي خدماتونو ته د ټولو افغانانو لاسرسی پراختيا ومومي.

مالی خدماتو ته د لاسرسی د ملي ستراتیژۍ په تطبيق سره تمه کېري چې یوه مناسب، ټول شموله، او حساب ورکونکي مالي سیستم ته د رسپدو لپاره یو سراسري لرلید رامنځته شي چې د هغه پر بنستې ټول نارینه او مېږمنې، همدارنګه واړه او منځني متشبشن با کيفيته او داسې مالي خدماتونو ته مؤشره لاسرسی ولري او منظمه استفاده ورنه وکړي چې د مدیریت وړ وي، د دوى له اړتیاوو سره اړخ ولګوي او د اقتصادي هوساينې او سوکالی لپاره یې اغښناک وي.

مالی خدماتونو ته د لاسرسی د ملي ستراتیژۍ اساسی تاکل شوي هدفونه دا دي:

د مالي خدماتونو او بانکونو د خانګو او نماینده ګيو پراچېدل او تنوع او رسمي مالي خدماتونو ته د لاسرسی لپاره د نارینه او مېږمنو هڅخول؟

د رسمي مالي مؤسسو له خوا عرضه کېډونکو مالي خدماتونو ته د وړو او منځنيو متشبشنو د لاسرسی زیاتېدل؟

مالی خدماتونو ته د کرنې د سکتور د لاسرسی بنه کېدل؟

د مالي خدماتونو د ګټه اخیستونکو د پیاوړتیا

او تحفظ لپاره د یوه لوی چوکاټ رامنځته کول او ډیجیټلي مالي خدماتونو ته د لاسرسى د کچې لورېدل.

تمه کېري چې مالي خدماتونو ته د لاسرسى د ملي ستراتیژۍ په مؤثر تطبيق سره به د راتلونکو پنځو کلونو په بهير کې د هغو افغانانو فيصدي چې بانکي حسابونه لري، دوه چنده زياته شي. د دې لپاره چې د بانکي حساب د درلودونکو مېږمنو د شمېر اندازه زياته شي، خانګړې هلې خلې به ترسره شي چې د دې ستراتیژۍ هدفونه ترلاسه شي. تمه کېري چې تر ۲۰۲۴ ميلادي کاله پوري به د واحد شرایط افغانانو ۲۷ سلنې په یوه بانک يا مالي مؤسسه کې بانکي حساب ولري.

هغه هدف چې موږ تاکلې دی، لوی هدف دی. د یوه همغري کوونکي جوړښت د رامنځته کولو لپاره هر اړخیزې هلې خلې ترسره شوې دې چې لوړۍ کاري شريکان وېپېښدل او راټول شي او په ورپې ګام کې د افغانستان بانک سره د مالي خدماتو د لاسرسى د ملي ستراتیژۍ په تطبيق کې مرسته وکړي او بالاخره د یوه اغښناک کاري چوکاټ له لاري د مالي خدماتونو د لاسرسى د ملي ستراتیژۍ تطبيق وخاري.

دغه همغري کوونکي جوړښت به لاندې برخې ولري:

مالی خدماتونو ته د لاسرسى د ملي ستراتیژۍ د همغري شورا، مالي خدماتونو ته د لاسرسى دارالانشا، تخنیکي کمیته او کاري ډلي. مالي خدماتونو ته د لاسرسى د ملي ستراتیژۍ د همغري شورا په سر کې به د افغانستان بانک رئیس وي او غږي به یې د افغانستان بانک، په افغانستان کې له پانګونې سره د مرستې او د وړو پورونو د ملاتې اداره، او د ماليې وزارت په ګډون د اړوندو دولتي ادارو لوړ پوري چارواکي وي.

دغه شورا به رهبری او مالي خدماتو ته د لاسرسى د ملي ستراتیژۍ د تطبيق لپاره د ټولو پاليسيو او ستراتیژيكو لارښونو د وضع کولو مسئوليټ په غاړه ولري. کاري ډلي له هغو کاري شريکانو خخه جوړپوري چې په دولتي او خصوصي سکتور پوري اړه لري او نړۍ وال شريکان به مالي خدماتو ته د لاسرسى د ملي ستراتیژۍ د تطبيق په برخه کې همکاري کوي.

مالی خدماتونو ته د لاسرسى د ملي ستراتیژۍ بریالی تطبيق د خصوصي او دولتي سکتور د اړوند کاري شريکانو تر منځ په مناسبې همغري او همدارنګه د دې تګلاري د هر اړخیز تطبيق لپاره د هغوي په زمنې او تعهد پوري سخت تړلې دي.

د افغانستان بانک د دې تګلاري د بریالی تطبيق لپاره پوره ژمن دي او وار له مخکې پې هم په دې لاره کې خینې ګامونه پورته کړي دي چې په افغانستان کې د معاشونو د ادغام او اټوماتې اداينې «په برپښنائي ډول د اداينې» پروژه چې نړۍ وال بانک یې تمويلوي او همدارنګه د افغانانو د هوساينې د کچې د به کولو لپاره په مالي سکتور کې د یو لړ اصلاحاتو او د دې سیستم د پراختیا لپاره چمتووالی په کې شامل دي.

۷ دلو ۱۳۹۸

هشتادمین سالگرد تأسیس د افغانستان بانک

شمسی دولت افغانستان یک شرکت سهامی افغانی را با سرمایه دونیم میلیون افغانی که معاملات صرافی و خریداری طلا و نقره را در پهلوی دیگر صرافان که معاملات اسعاری و پولی را برای دولت انجام میدادند، تأسیس نمود.

این شرکت سهامی یک نمایندگی در پشاور داشت که اجرای حواله جات اسعاری مرکز، خریداری طلا و نقره برای ضرایبانه دولتی و معاملات بارچالانی دولت را عهده دار بود. این شرکت در سال ۱۳۱۱ هجری شمسی توسط یک تعداد تجار خریداری شده و با همان نام به توسعه آن اقدام گردید و سرمایه آن به سی و پنج میلیون افغانی ارتقاء یافت.

این شرکت با گذشت زمان، در سال ۱۳۱۲ هجری شمسی در پهلوی معاملات تجاری و کریدتی، اقدام به معاملات بانکی نیز نمود که با توسعه فعالیت هایش در همین سال به نام بانک ملی مسمی گردید و قبل از تأسیس د افغانستان بانک، امور بانکداری دولتی را به پیش میرد.

ناگفته نباید گذاشت که سیستم بانک و بانکداری و مؤسسات مالی برای بار اول توسط مرحوم عبدالمحیج خان زابلی پایه گذاری شد که نمی توان از نقش بارز آن در این زمینه چشم پوشی کرد. مرحوم عبدالمحیج زابلی مؤسس بانک ملی افغان و مؤسس د افغانستان بانک نیز می باشد.

باید گفت که در آن زمان معاملات بانکی و تجاری به مرور زمان روبه افزایش بود و در کنار آن نشر بانکنوت ها؛ کنترول اسعار کشور نزد بانک ملی قرار داشت که از این ناحیه کنترول آنها دشوار بود. بناءً با در نظرداشت آن دولت افغانستان به فکر تأسیس بانک مرکزی گردید. بعد از تأسیس د افغانستان بانک منحیث بانک مرکزی کشور، وظایف بانکداری دولتی به شمول چاپ و نشر پول افغانی به این بانک منتقل گردید. د افغانستان بانک بحیث بانکدار دولت توانست تحولات و انکشافات چشمگیر و بزرگی را در رابطه به چاپ و نشر پول افغانی به وجود آورد و در کنار آن در سمت و سو دادن نظام بانکی به دستاوردهای نائل گردد.

در کل فعالیت د افغانستان بانک را می توان به دو مرحله (مرحله اول از سال ۱۳۰۹ الی

یما عفیف

مدیر نشرات و مدیر مسئول مجله بانک
آمریت عمومی دفتر ریاست
دانشگاه افغانستان بانک

۷ دلو ۱۳۹۸، مطابق ۲۷ جنوری ۲۰۲۰ میلادی
صادف با هشتادمین سالگرد تأسیس د افغانستان بانک است. د افغانستان بانک درست در همین روز در سال ۱۳۱۸ هجری شمسی با سرمایه ابتدائی مبلغ یکصد و بیست میلیون افغانی تأسیس و به فعالیت آغاز کرد.
دراینجا جهت معلومات مزید علاقمندان بخش اقتصاد ابتداء به آغاز فعالیت های بانک و بانکداری در افغانستان به شکل مختصر پرداخته و سپس تاریخچه مختصر آغاز فعالیت های د افغانستان بانک را به بحث می گیریم.

بانک و بانکداری در افغانستان قبل از سال ۱۳۰۹ وجود نداشت. در سال ۱۳۰۹ هجری

۱۳۸۰ و مرحله دوم از سال ۱۳۸۱ الی اکنون)

تقسیم بندی کرد:

مرحله اول

مرحله اول فعالیت های د افغانستان بانک از

سال ۱۳۱۸ الی سال ۱۳۸۰ هجری شمسی را

احتوا می نماید.

د افغانستان بانک قرار تصویب شماره ۱۵۲

مورخ ۱۳۱۸/۲/۳ مجلس عالی وزرا، تصویب

شماره ۱۱ مورخ ۱۳۱۸/۶/۱۹ شورای ملی،

تصویب تاریخی ۱۳۱۸/۶/۱۲ مجلس اعیان و

منظوری ۱۳۱۷/۵/۲۸ تاریخی ۱۳۱۸/۱۱/۷

حضور شاهانه با سرمایه ابتدائی مبلغ یکصد و

بیست میلیون افغانی در پایخت کشور شهر

کابل افتتاح شد که در داخل و خارج کشور با

اختیارات و وظایف لازم میتوانست نمایندگی

و فروع خود را تأسیس و بانک های سکتوری

را تعیین نماید.

د افغانستان بانک در آغاز فعالیت اش طی

سال ۱۳۱۸ هجری شمسی به جمع آوری

سرمایه و تشکیل شعبات پرداخته و از سال

۱۳۱۹ بعد از اینکه خزانه‌داری کشور را عهده

دار گردید، به معاملات بانکی شروع نمود.

اولین رئیس د افغانستان بانک سردار محمد

عمر خان بود که بعد از تأسیس، مسئولیت

اداره این بانک را بدوش گرفت.

د افغانستان بانک در این مرحله در قسمت

چاپ، ضرب و نشر پول افغانی مطابق به

تقاضای بازار، حفظ ارزش پول و امور بانکداری دولتی مصروف بود که در پهلوی این وظایف، امور تجاری را نیز مانند فعالیت های سایر بانکهای تجاری افغانستان انجام

میداد که می توان از افتتاح حسابات پس انداز، جاری و میعادی؛ اجرای قروض به منظور تقویه سرمایه گذاری ها و اجرای سایر قروض در بخش های تجاری یاد آوری

کرد.

د افغانستان بانک، در سال ۱۳۱۹ هجری شمسی به چاپ بانکنوت ها پرداخت و آنرا در همان سال به دوران انداخت و مثل امروز حق انحصاری چاپ و نشر بانکنوت ها را عهده دار بود.

در سال ۱۳۲۰ هجری شمسی قسمتی از معاملات اسعاری از بانک ملی به د افغانستان بانک منتقل گردید و جهت پیشبرد این امور در همین سال به تأسیس مدیریت ارتباط خارجه اقدام شد و با تعدادی از بانک های خارجی هم ارتباط برقرار گردید. در سال

۱۳۲۲ کنترول و نظارت اسعاری بطور مکمل از بانک ملی به د افغانستان بانک انتقال نمود و تمام معاملات و داد و ستد اسعار متعلق به د افغانستان بانک گردید. همچنان بنابر

افزایش فعالیت های تجاری و بانکی با اکثر بانک های بزرگ خارجی ارتباط مستقیم قایم نموده و طرف معامله قرار گرفت. در اینجا از جمله بانک های معامله دار خارجی،

چند بانک آنرا نام میبریم که عبارت از: چیزمنهاتن بانک نیویارک و فرست نشنل سٹی بانک نیویارک امریکا، دویچ بانک هامبورگ و دویچ بانک منشن جرمنی، سویس کریدت بانک و بانک نسیونال سویس، بانک نسیونال پاریس فرانسه، سنتیت بانک اندیا،

امستردام روتردام بانک هالند، یونین بانک اف سویزرلند و تعدادی از بانک دیگر جهان

می باشد.

همچنان به منظور آشنایی مردم به بانک و بانکداری و سهولت در معاملات پولی و مالی مردم، این بانک به تأسیس نمایندگی ها در ولايات و ولسوالی ها پرداخت. از سال

۱۳۲۱ الی سال ۱۳۴۷ بطور مجموعی ۴۵ نمایندگی و شهری را در کابل، ولايات و ولسوالی ها و دو نمایندگی خارجی را در امریکا و لندن پایه گذاشت که نام نماینده گی و شهری های د افغانستان بانک و سال تأسیس آنها ذیلاً در جدول ذیل ارائه می گردد:

«

شماره	اسم نمایندگی یا شهری	سال تأسیس	شماره	اسم نمایندگی یا شهری	سال تأسیس
۱	شهری خانگه اول	۱۳۳۱	۲۴	نمایندگی خان آباد	۱۳۳۸
۲	شهری خانگه دوم	۱۳۳۸	۲۵	نمایندگی بامیان	۱۳۴۰
۳	شهری خانگه سوم	۱۳۴۲	۲۶	نمایندگی شیرخان	۱۳۴۰
۴	شهری خانگه چهارم	۱۳۴۳	۲۷	نمایندگی ارزگان	۱۳۴۰
۵	شهری خانگه پنجم	۱۳۴۵	۲۸	نمایندگی کابپسا	۱۳۴۰
۶	شهری خانگه ششم	۱۳۴۷	۲۹	نمایندگی لغمان	۱۳۴۰
۷	نمایندگی قندهار	۱۳۲۱	۳۰	نمایندگی سمنگان	۱۳۴۲
۸	نمایندگی هرات	۱۳۲۲	۳۱	نمایندگی لوگر	۱۳۴۲
۹	نمایندگی مزار شریف	۱۳۲۴	۳۲	نمایندگی پلخمری	۱۳۴۲
۱۰	نمایندگی آچجه	۱۳۲۴	۳۳	نمایندگی قلات	۱۳۴۲
۱۱	نمایندگی اندخوی	۱۳۲۴	۳۴	نمایندگی بادغیس	۱۳۴۴
۱۲	نمایندگی ننگرهار	۱۳۲۹	۳۵	نمایندگی غورات	۱۳۴۴
۱۳	نمایندگی غزنی	۱۳۳۱	۳۶	نمایندگی میربچه کوت	۱۳۴۵
۱۴	نمایندگی گرشک	۱۳۳۱	۳۷	نمایندگی پنجشیر	۱۳۴۵
۱۵	نمایندگی پروان	۱۳۳۱	۳۸	نمایندگی سروینی	۱۳۴۵
۱۶	نمایندگی بغلان	۱۳۳۲	۳۹	نمایندگی میدان	۱۳۴۵
۱۷	نمایندگی گردیز	۱۳۳۳	۴۰	نمایندگی مقر	۱۳۴۵
۱۸	نمایندگی فراه	۱۳۳۳	۴۱	نمایندگی جبل السراج	۱۳۴۶
۱۹	نمایندگی میمنه	۱۳۳۳	۴۲	نمایندگی سریل	۱۳۴۶
۲۰	نمایندگی بدخشان	۱۳۳۳	۴۳	نمایندگی خلم	۱۳۴۶
۲۱	نمایندگی لشکر گاه	۱۳۳۴	۴۴	نمایندگی امام صاحب	۱۳۴۶
۲۲	نمایندگی قندوز	۱۳۳۴	۴۵	نمایندگی فره باغ	۱۳۴۷
۲۳	نمایندگی خوست	۱۳۳۵	۴۶		

قابل یادآوریست که د افغانستان بانک بنابر کمبود بانک های تجاری و خصوصی، در آن زمان در کنار بانک های دیگر امور تجاری را نیز انجام میداد. به این مفهوم که به مانند بانک های تجاری افتتاح حسابات پس انداز، جاری، میعادی و همچنان اجرای قروض به تجار و متتبین و انتقالات پولی را نیز انجام داده و در رقابت با آنها قرار داشت که این مأمول الى سال ۱۳۸۰ هجری شمسی ادامه داشت.

با تأسیس د افغانستان بانک؛ زمینه تأسیس و فعالیت برای بانک های اختصاصی نیز مساعد گردید که البته خدمات این بانک ها در رشد اقتصادی کشور نقش ارزشمند داشت. حین تأسیس بانک های تجاری، تعمیراتی و زراعی؛ د افغانستان بانک نیز طبق لزوم دید مقامات سهم فعال و بزرگ درین بانک ها گرفته است. همچنان د افغانستان

به همین ترتیب، نمایندگی تریدینگ کمپنی اف افغانستان نیوریارک در سال ۱۳۳۳ هجری شمسی و نمایندگی تریدینگ کمپنی اف افغانستان لندن در سال ۱۳۳۴ هجری شمسی پایه گذاری شده اند. باید افزود که از جمله نمایندگی های ذکر شده تعداد آنها در حال حاضر فعل و تعداد دیگری بنابر وسعت کار و فعالیت بانک های تجاری در کشور بسته شده اند.

و مستقل تسجيل گردیده و با صلاحیت هایی که به آن تفویض شده است به دستاوردهای قابل توجهی در عرصه های گوناگون دست یافته است.

طبق ماده دوم قانون د افغانستان بانک، هدف عمده د افغانستان بانک را تأمین و حفظ ثبات قیم داخلی تشکیل داده و وظایف اساسی آن طبق همین ماده طرح، اتخاذ و اجرای سیاست پولی افغانستان؛ طرح اتخاذ و اجرای سیاست ارز و ترتیبات اسعار افغانستان؛ نگهداری و اداره ذخایر رسمی اسعار افغانستان؛ چاپ ضرب، و نشر پول کاغذی و مسکوکات فلزی افغانستان؛ انجام وظایف منحیث بانکدار، مشاور و نماینده مالی دولت وغیره می باشد.

باید گفت که فعالیت های د افغانستان بانک بعد از سال ۱۳۸۰ و بعد از تصویب قانون د افغانستان بانک و قانون بانکداری کاملاً تغییر یافت.

در اینجا به تعدادی از فعالیت های د افغانستان بانک بعد از سال ۱۳۸۰ پرداخته می شود: **ریفورم پولی:** د افغانستان بانک با در نظرداشت مشکلات ناشی از گرددش چند نوع پول در کشور، نرخ بلند تورم پولی و همچنان کاهش اعتماد مردم نسبت به پول های سابقه؛ طبق فرمان شماره ۱۴۲ مورخ ۱۳۸۱/۷/۱۴ ریاست جمهوری اسلامی افغانستان ریفورم پولی را عملأ برآه انداخت. مطابق فرمان یادشده باید یک افغانی نو معادل ۱۰۰۰ افغانی کهنه و یک افغانی نو معادل ۲۰۰۰ افغانی جنبشی و نوتهاي نمبر بالا تعويض می گردید. ۱۵ میزان ۱۳۸۱ روز آغاز برنامه تعويض پول های افغانی کهنه به پول های افغانی نو تعیین گردیده و این پروسه بتاريخ ۱۴ قوس ۱۳۸۱ هجری شمسی رسمأ خاتمه یافت که مجموعاً حدود ۱۵.۷ میلیارد افغانی نو از طریق پروسه تعويض به نشر رسید.

در نتیجه بانک مرکزی دولت جمهوری اسلامی افغانستان توانست تا با موفقیت اصلاح واحد پولی افغانی را با حذف سه صفر تطبیق نماید.

اعطای جواز برای بانک ها: طوریکه هویداست، ساختار اقتصادی هر کشور نیازمند سیستم مالی و بانکی می باشد که جایگاه بس مهم و بزرگی در اقتصاد کشورها دارد؛ و بدون شک نمی توان نقش نظام بانکی را در چرخه های اقتصادی یک کشور نادیده گرفت. با درنظرداشت اینکه توسعه سیستم بانکی و مالی در عصر امروز یکی از نیاز های جامعه ما بشمار می رود. د افغانستان بانک بر اساس قوانین جدید بانکی تمام امور

بانک در کسه صنعتی نیز سهم قابل ملاحظه داشته است. د افغانستان بانک با تأسیس پشتنی

تجارتی بانک، بانک زراعتی، بانک رهنی و تعمیراتی و کسه صنعتی بالترتیب هفتاد هزار افغانی، هفتاد و شش هزار و پنجصد افغانی، سی هزار افغانی و نود و نه هزار و هشتصد و نود و پنج افغانی سهام داشته است.

از اینکه افغانستان در آن زمان رشد و توسعه تجارت را تجربه میکرد با کشورها و سازمان های پولی و بین المللی نیز روابط را برقرار کرده بود که میتوان از صندوق بین المللی پول، بانک توسعه و ترمیم مجدد، مؤسسه انکشاف بین المللی، مؤسسه مالی بین المللی و بانک انکشاف آسیایی نام برد. البته هدف از روابط د افغانستان بانک در مؤسسات پولی بین المللی بمنظور استحکام روابط با آنها و استفاده از کمک های علمی، تحقیکی و مالی شان بوده است.

مرحله دوم

مرحله دوم فعالیت های د افغانستان بانک از سال ۱۳۸۱ هجری شمسی آغاز گردیده و الی اکنون ادامه دارد.

بعد از تصویب قانون اساسی افغانستان، د افغانستان بانک بر اساس ماده دوازدهم این قانون و همچنان طبق ماده اول قانون د افغانستان بانک، منحیث بانک مرکزی دولت

اند. بانک ملی افغان و پشتني بانک در ۲۶ جولای ۲۰۰۴ ميلادي و نوي کابل بانک بتاريخ ۱۸ اپريل ۲۰۱۱ جواز فعالیت خود را از د افغانستان بانک اخذ نموده اند.

به همين ترتيب نشنل بانک پاکستان و الفلاح بانک لميتد فروع بانک های خارجي اند که بالترتيب بتاريخ اول اكتوبر ۲۰۰۳ و ۲۱ می ۲۰۰۵ ميلادي از د افغانستان بانک جواز فعالیت بدست آورده اند.

در اين ميان هفت بانک خصوصي نيز از د افغانستان بانک جواز فعالیت اخذ و به فعالیت آغاز نموده اند که بانک بين الملل افغانستان در ۲۲ مارچ ۲۰۰۴؛ فرست مايكروفايننس در ۱۸ مارچ ۲۰۰۴؛ عزيز بانک در ۱۳ جون ۲۰۰۶؛ افغان يونايتد بانک در ۴ اكتوبر ۲۰۰۷؛ ميوند بانک در ۳۱ دسمبر ۲۰۰۸؛ غضنفر بانک در ۱ مارچ ۲۰۰۹ و بانک اسلامي افغانستان در ۹ اپريل ۲۰۱۸ جواز فعالیت را از د افغانستان بانک اخذ كرده اند. اين بانک ها در اكثري شهريها و ولسوالي هاي بزرگ کشور نمایندگي داشته که تسهيلات لازم را برای هموطنان ما در عرصه هاي پولي و مالي عرضه می نمایند.

در کثار بانکداری متعارف؛ د افغانستان بانک زمينه ايجاد فعالیت بانک ها در بخش بانکداري اسلامي نيز فراهم ساخت. ابتداء د افغانستان بانک در سال ۲۰۰۸ به ايجاد معاونيت بانکداري اسلامي در چوکات آمریت عمومي نظارت امور بانک دست زد و طی سال جاري آنرا به يك آمریت جداگانه ارتقاء داد.

در حال حاضر يك بانک تمام عيار بانکداري اسلامي و شش دريچه بانکداري اسلامي در بخش عرضه خدمات بانکداري اسلامي فعالیت می نمایند که بانک اسلامي افغانستان يك بانک تمام عيار اسلامي و غضنفر بانک، بانک بين الملل افغانستان، کابل بانک نو، افغان يونايتد بانک، بانک ملی افغان و ميوند بانک از طريقه دريچه، خدمات بانکداري اسلامي را برای مردم عزيز ما عرضه می نمایند.

آمریت ها: د افغانستان بانک با درنظرداشت پيشرفت هاي اقتصادي و بویژه انکشاف سريع مخابرات و تکنالوژي معلوماتي، پروسه عصری سازی اين بانک را از سال ۲۰۰۳ ميلادي با آغاز آموزش هاي کمپيوتر، نصب کمپيوتر، پرنتر و اسکنر برای کارمندان د افغانستان بانک آغاز کرد که در حال حاضر تمام کارهای اين بانک مطابق به معیار هاي جهانی و سیستم هاي پيشرفته به پيش برد هاي شود. همچنان د افغانستان بانک در اخير

تجارتی را به بانک هاي دولتي و خصوصی واگذار نمود و طبق يكی از وظایف اش، مسئولیت اعطای جواز فعالیت مؤسسات بانکی و مالي و تنظیم و نظارت از بانک ها، صرافان و عرضه کننده گان خدمات پولي را جهت توسعه فعالیت هاي آنها به عهده گرفت.

د افغانستان بانک با در نظرداشت اهمیت سکتور بانکداری در شکوفايی اقتصاد کشور و سهم گيري فعال آنها در رشد اقتصاد ملي، زمينه را برای تأسیس بانک های تجارتی دولتی و خصوصی فراهم ساخت.

د افغانستان بانک از سال ۱۳۸۱ به بعد به يك تعداد از بانک هاي تجارتی دولتی و خصوصی جواز فعالیت اعطا کرد و حتی در اين ميان بانک ملی افغان و پشتني تجارتی بانک که از بانک هاي سابقه کشور بشمار ميروند، جواز فعالیت خود را تجدید نموده و در پرتو قانون بانکداري جديده فعالیت هاي خود را عيار و آغاز کردن.

در حال حاضر ۱۳ بانک مجوز در افغانستان فعالیت می نمایند که سه بانک دولتی، دو فروع بانک های خارجي و هفت بانک خصوصي می باشند.

بانک ملی افغان، پشتني بانک و نوي کابل بانک از جمله بانک هاي دولتي اند که جواز فعالیت خود را از د افغانستان بانک اخذ کرده

و بانکداری و سهولت برای هموطنان ما کارهای خود را به پیش می بردند. در این میان، در حال حاضر نیز هفت نمایندگی شهری (اول، دوم، سوم، چهار، پنجم، ششم و هفتم و چند مدیریت تصفیوی فعالیت می نمایند.

د افغانستان بانک در کنار مسایل فوق که از آنها یادآوری گردید، بعد از سال ۱۳۸۰ در قسمت ریفورم تشکیلاتی، تهیه و تدوین مقررات و طرزالعمل های بانکی، عصری سازی سیستم های تادیات، اعطای جواز برای صرافان و عرضه کننده گان خدمات پولی و بانک ها پولی، تصنیف بندی امور کاری صرافی ها، عرضه کننده گان خدمات پولی و بانک ها از یک دیگر، آغاز امور نشراتی از طریق راپور سالانه، بولتن ها، مجله و سایر نشریه های چاپی؛ آگاهی دهی از طریق سایت ها و شبکه های اجتماعی از کارکرد و دستاوردهای د افغانستان بانک کارهای اساسی و بنیادی را انجام داده است. ●

ماه اسد سال ۱۳۸۶ سیستم Core Banking system یا سیستم بانکداری مرکزی را ایجاد و مورد استفاده قرار گرفت که سهولت های زیادی را در امور عملیاتی این بانک ایجاد کرد.

همچنان، این بانک مطابق به پیشرفت های جامعه جهانی به ایجاد شعبات جدید نیز اقدام کرد. در حال حاضر د افغانستان بانک دارای ۲۲ آمریت عمومی (آمریت دفتر ریاست، آمریت منابع بشری، آمریت مالی و محاسبه، اداره ناظر گل، دفتر مشاوریت حقوقی، آمریت سیاست پولی، آمریت عملیات بازار، آمریت تادیات، آمریت تکنالوژی معلوماتی، آمریت نظارت امور بانکها، آمریت توسعه خدمات مالی، آمریت بانکداری و خدمات مالی اسلامی، آمریت ثبت اعتبارات عامه، آمریت بیمه سپرده های افغان، مرکز تحلیل معاملات و راپورهای مالی افغانستان، آمریت عملیات بانکی، آمریت تدارکات، آمریت خدمات، آمریت خطرات و رعایت از قانون و دفتر پروژه های استحکام نظام مالی) و ۷ زون ساحوی (آمریت های زون مرکز، شمال، شمال شرق، شرق، جنوب شرق، جنوب غرب و غرب) بوده که هر کدام طبق وظایف سپرده شده و لایحه وظایف جهت بهبود امور بانک

منابع:

1. قانون اساسی افغانستان، تاریخ نشر ۱۴ جدی ۱۳۸۲
2. قانون د افغانستان بانک، تاریخ نشر ۲۷ سپتامبر ۱۳۸۲
3. بوکلیت تاریخچه، روسا و ... د افغانستان بانک، تهیه شده توسط مدیریت نشرات آمریت عمومی استناد و ارتباط، تاریخ نشر سال ۱۳۹۱
4. مقاله نظری بر بانک های جهان، مجله های شماره ۶ و ۷، تاریخ نشر سپتامبر و میزان سال ۱۳۴۷ هجری شمسی
5. مقاله گفتگوی بانک با د افغانستان بانک، شماره ۴۰، جوزاء ۱۳۸۸
6. معلومات مورخ ۲۵ جدی ۱۳۹۸ آمریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک
7. رساله تصویری سیر سکه و بانکنوت در افغانستان، نشریه د افغانستان بانک، تاریخ نشر ۱۳۸۳
8. مجله های شماره ۵۷ و ۵۸ بانک، نگاهی به تطبیق اصلاح واحد پولی افغانستان، رایت علمیار معاون آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک، تاریخ نشر حوت سال ۱۳۹۰
9. مجله شماره ۳ د افغانستان بانک، سال نشر ۱۳۸۶، گزارش افتتاح سیستم سی بی اس

مالی سواد او پوه څنګه تر لاسه کېدای شي؟

ستاسو لاسته راوړنو او لګښتونو په وړاندې
دا موخه ډېره لري بنسکاري، خو که
وغواړئ چې موخه مو کوچني وي او د یو
موبایل رايول څيله موخه وګرځوئ په
ډېږي آسانی سره به وکولای شئ چې یاده
موخه تر لاسه کړئ.

هغه انګېزه چې تاسو یې له کوچنيو
موخو خخه تر لاسه کوئ، کولای شي له
تاسو سره لویو موخو ته په رسپدو کې
مرسته وکړي.

تل مثبت کلمات و کاروئ

که د هر کار په پیلکې د مثبتو جملو له
کارولو ګټه پورته کړئ، د بريا لور ته مو
نبردي کوي. په یاد ولرئ چې همدا مثبتې
جملې ستاسو په ذهن کې ثبتېږي او
ستاسو ذهنی کړنو ته مثبت بدلون
ورکوي.

د مثبتو جملو په مرسته تاسو په خپل خان
دا باور پیدا کوئ چې موخو ته د رسپدو
ورتیا تر لاسه کړئ. د بېلګې په توګه د
دې پر خای چې وايast زه هېڅکله
ماتې نه خورم، له دې عبارت خخه ګټه
پورته کړئ او و به وايی چې:

زه هرو مرو بریالی کېږم.

مالی موخه و تاکئ
که چېرته یوه واضیحه او رنه مالي موخه
ولرئ او دا موخه مو د یادښت په ډول در
سره ثبت کړي، په دې کار سره به ډاجمن
شئ چې هېڅ وخت به له خپلې دې
موخې لري لاړ نه شي.

د موخې په تاکلو سره انګېزه تر لاسه
کوئ او له دې لاري منزل ته د رسپدو
لاره پیدا کولای شي. هه هېروئ چې د
موخې په تاکلو کې مو ټول جزئيات
مشخص کړئ او موخې مو په ټولیز ډول
مه یادوئ.

کوچني مالي موخې و تاکئ
لازمه نه ده چې لوې موخې و تاکئ او لوړ
پروازونه وکړئ، کوچني موخې ډېر قدرت
لري. که تاسو کوچني او بنسکاره موخې
و تاکئ په مینې او علاقې سره به ېې منزل ته
د رسپدو لاري تعقیب کړئ، خو هغه
موخې چې زیات وخت ته اړتیا ولري او له
ذهن خخه په ډېر لري واتېن کې ولاړې
وې، نه شي کولای چې ستاسو په وجود
کې پوره انګېزه راپیدا کړي.

د بېلګې په توګه که تاسو د دې اراده ولرئ
چې د خان لپاره یو بنه موټر را ونیسی،
بې لاري خخه ساتي.

په شخصي ژوند کې په مالي چارو
پوهېدنې او د دې چارو مدیریت ته مالي
سواد او پوهه ويل کېږي. د مالي سواد
شتون وګرو ته د دې ورتیا ورکوي، خو
په دې پوه شي چې خپلې پيسې چېرته او
څرنګه په ډېره اغېزمنه توګه ولګوئ او
وکاروی.

د مالي سواد د لوړولو په اړه ډېږي لاري
چارې شتون لري، خو مور په دې مقاله
کې په لنډ ډول یو شمېر داسې لاري
چارې در په ګوته کوو چې په عملی
کولو سره به ېې خپلې مالي چارې په بنه
ډول مدیریت کړئ.

مالی لرلید باید ولرئ

که غواړئ چې په مالي چارو کې بریالی
شي او د خپلې پيسو او پانګو د کارولو په
اړه ډېر ژر خپل موخو ته ورسپږي، په
کار ده چې د دې چارې د تر سره کولو
لپاره یوه انګېزه ولري. د دې انګېزې د
ساتې لپاره د لرلید شتون حتمي وګنه،
حکه د مالي لرلید شتون له تاسو سره په
دې اړه د لاري په خلاصون کې مرسته
کوي او موخې ته په رسپدو کې مو له
بې لاري خخه ساتي.

کار و کړئ / آرام مه کښې!

د دې لپاره چې خپلو تاکلو مالي مونخو
ته مو ورسیږئ په کار ده چې د پخوا په
پرتله زیاته هڅه او هاند و کړئ. هوسا مه
کښې او له خپلو وړتیاووزیاته ګټه پورته
کړئ. په لوړیو کې بسايی دا چاره
ستاسو لپاره ګرانه وي، خود کم وخت
په تېرپدو سره به د چارو واګکی ستاسو په
لاس کې وي.

د مالي پوهې او سواد پیاوړتیا ورزش
کولو او بدنه روزنې ته ورته دي، که هر
څومره زیات تمرين کوئ په همغه کچه
مو د بدن غړي پیاوړي کېږي او د هري
ورځې په تېرپدو سره د زیات تمرين
ورتیا پیدا کوئ.

په مالي پوهه او سواد کې هم همدا خبره
نځښې ده، د مالي پوهې په لوړاوي کې
چې تاسو هر څومره تمرين کوئ په
همغه کچه مو په دې برخه کې بریاوې
زیاتیرې او د هري ورځې په تېرپدو سره
مو د مالي برخې په چارو کې تجربه
ورسره زیاتیرې.

خپل پورونه مو بېرته ورکړئ

وړاندې له دې چې ستاسو کوچني
پورونه په لویو پورونو بدل شي په خپل
تاکلي وخت سره یې ادا کړئ، ځکه هر
څومره چې پورونه زیاتیرې په همغه کچه
ې د بایا ورکړې پیتې او تمایل کمپېږي. د

بورونو په بیا ورکړې سره مو د اوړو پیتې
سپکپړۍ او د مالي چارو په مدیریت کې
مو غوره والي رائې.
پر خپل خان پانګه اچونه وکړئ
 بشایې تاسو داسي فکر وکړئ چې د نويو
څیزونو د زده کولو، د تجربې د ترلاسه
کولو او یا هم ستاسو د علاقې وړ په
چارو لګښت کول یو بېخایه لګښت
دی، خونه داسي نه ده.

که تاسو وکولای شی چې خپلو مالي
موخو ته د رسپدو لپاره تفریح او د
خوشحالی غونډې جوړې کړئ ډېر ژر
به خپلو موخو ته ورسیږئ، دا په واقعیت
کې بېخایه لګښت نه دی، بلکې یو ډول
پانګه اچونه ده.

څینې وختونه د نويو مهارتونو زده
کولسرېږه پر دې چې زیاتو پیسو او
وخت ته اړتیا لري، خو ستاسو په ذهن
کې د پیسو جوړولو غوره لاري رامنځته
کوي او په بېلاښو برخو کې د مهارتونو
لرل مو د دې لامل کېږي چې په نورو
برخو کې هم د پانګه اچونې پر لارو
چارو فکر وکړئ.

بازار ته د پېر لپاره یوازې لار شی
په معمولي توګه هغه کسان چې له خپل
ملګرو سره د توکو د پېرلو لپاره بازار او
یا منله یې څې، د بېلاښو دلايلو پرښت
زیات لګښت کوي، څکه په دې وخت

کې د اضافي توکو د پېرلو په پایلو فکر نه
کېږي.

که تاسو یوازې د توکو د پېردو دلو لپاره لار
شی د فکر کولو لپاره به پوره فرصت ولرئ.
تاسو هغه مهال په دې اړه دقیق فکر کولای
شی چې آیا رېښتیا هم د یو توکي د پېرلو
لپاره مو اړتیا شته او یا همياد توکي د
پېردو نکو اړتیا ته په کتو اخلى.

د اضافي توکو له اخیستلو خڅه مخنيوی
ستاسو سره دا مرسته کوي چې د خپلو
لګښتونو په اړه فکر وکړئ او مالي چاري
مو په بشه ډول مدیریت کړئ.
په لګښتونو کې سپما وکړئ او یا تاسو
کولای شی چې خپل سپما شوې پیسې
د خپلو مهارتونو په لوړولو او تجربو په
زیاتولو ولګوئ.

ژباره: حسیب الله نوري / د افغانستان بانک
د نشراتو خانګې لوی آفیسر
سرچینې:

1- Practical Solutions to Increase Financial Intelligence <https://www.bourseiness.com/38348/increasing-financial-intelligence>

2- Financial Literacy/Reviewed by Will

Kenton/Feb 21, 2019

<https://www.investopedia.com/terms/f/financial-literacy.asp>

3- What is Financial Literacy?Written By/Alanna Ritchie

<https://www.annuity.org/financial-literacy/>

آیا پول دیجیتالی "لیبرا" فیسبوک مؤثر خواهد بود؟

اضافه بر این، تعاملات و ارتباطات جدید و مکرر از طریق پول دیجیتالی لیبرا سبب ایجاد دسته‌های جدید و بالقوه اطلاعاتی می‌گردد. برای ذخیره نمودن و استفاده همچو اطلاعات به احتمال قوی قوانین ایجاد می‌گردد.

دشوار است تصور کرد که پیدایش لیبرا از ایجاد قوانین که موجودیت آنرا کنترول و تنظیم کند، پیشگیری نماید. اما آنچه مهم است، محافظت پول مشتریان است که بايست از دست هکرهای و استفاده جویان سیستم در امان بماند.

منبع: مجله بانک

تاریخ نشر: جولای ۲۰۱۹

برگردان کننده: مسعود ودان

کارکرد اقتصادی جهان با ایجاد لیبرا به فیسبوک منتقل نمی‌گردد. به این معنی که داد و ستد میان سکه ثابت یعنی واحد پولی دیجیتالی که به اساس یک سبد دارائی‌های موجود چون دالر امریکائی استوار باشد، واحد پولی مروج که کاربران برای پس انداز، سرمایه گذاری‌ها و رهن استفاده می‌کنند، باید تحت بررسی و کنترول قرار بگیرد تا از مصرف کنندگان حفاظت کند. این سیستم جدید همچنان باید در برابر تطهیر کنندگان پول و سایر مجرمان پولی نظارت و محافظت گردد. جای تعجب نیست که گروه G7 سریعاً یک گروه کاری را تشکیل داده که این موارد را تحت بررسی قرار بدهد.

دنیای دیجیتالی بدون سرحد که در آن افراد بتوانند با یکدیگر آزادانه و به آسانی تعامل کنند، یکی از رویاهای دیرینه استفاده کنندگان تکنالوژی می‌باشد. کاربرد این نوآوری در زمینه پرداخت‌ها، امیدواری‌های را مبنی بر ارائه یک بدیل سریع و ارزان بخاطر نظام سنتی بانکداری فراهم می‌کند.

پول دیجیتالی فیسبوک به نام لیبرا این امیدواری‌ها را به خوبی تحقق می‌بخشد. این پول دیجیتالی که قرار است در سال ۲۰۲۰ راه اندازی گردد، به منظور خرید و فروش اجناس و انتقال وجهه مالی از طریق شبکه اجتماعی که دارای ۲ میلیارد کاربر فعال دارد، استفاده می‌شود. این ابتکار در سطح جهان بدیلی را برای سیستم‌های موجود ملی اقتصادی و پولی معرفی خواهد کرد و کاربران فیسبوک را بدون در نظر داشت این که حساب بانکی داشته باشند یا خیر، در زمینه دسترسی به خدمات مالی توانمند می‌سازد. لیرا نقش بانک‌های کوچک، وساطت‌گران مالی و تکنالوژی‌های مرتبط به انتقالات اساسی را کمرنگ می‌سازد؛ این پول همه شمول می‌باشد و سبب می‌شود که کاربران از ساختارهای سنتی اسعاری رهائی بیابند.

اقتصادي خبرونه

افغانستان کې د کاسا ۱۰۰۰ برېښنا پروژې د تطبيق کار پیل شو	روزگاره خوانونو ته کاري فُرصوتونه هم برابر شي.	به طور چشمگیری نزد تمويل کننده گان افزایش یافت.
جمهور رئیس بناغلی محمد اشرف غني د کابل په سروبې ولسوالی کې د کاسا ۱۰۰۰ برېښنا پروژې د بنسته چېره کېښوده.	افغانستان و صندوق بین المللی پول روی برنامه جاګزین جهت تطبيق اصلاحات مالی و اقتصادی تاكید ورزیدند محترم محمد همایون قیومی، سرپرست وزارت مالیه و مشاور ارشد مقام عالی ریاست جمهوری در راس يک هیئت عالیتر به دولتی عازم شهر دوبی گردیده و به تاريخ ۶ دلو ۱۳۹۸ با تیم تخفیکی صندوق بین المللی پول دیدار کرد.	همچنان طرفین در رابطه به تداوم اصلاحات ساختاری، تقویت پالیسی و اقتصاد بزرگ، تهیه يک چشم انداز مشابه به چارچوب ملى صلح و انکشاف افغانستان (ANPDF) برای شکل دهی نحوه رشد و انکشاف اقتصادي این کشور برای سال های آينده، جمع آوری عواید ملي، رشد اقتصادي، حفظ کاهش تورم و نرخ اسعار، تقویت محیط تجارت، حمایت از انکشاف سرمایه بشري و فزیکي، تقویت همکاری های منطقه ئى، کاهش فقر و دیگر مسائل مرتبط بحث و تبادل نظر نمودند.
د دغې پروژې له لارې د ۵۰۰ کیلو ولته برېښنا مزي له قرغیزستان او تاجیکستان خخه د افغانستان له خاورې پاکستان ته غھول کېږي.	د کاسا ۱۰۰۰ د برېښنا د انتقال پروژه په ۱۳۹۵ کامل کې د افغانستان، پاکستان، تاجیکستان او قرغیزستان چارواکو په پلازمینې دوشنبه کې پرائیسته.	د کاسا ۱۰۰۰ د برېښنا د انتقال پروژه په ۱۳۹۵ کامل کې د افغانستان، پاکستان، تاجیکستان او قرغیزستان چارواکو په پلازمینې دوشنبه کې پرائیسته.
جمهوري ریاست په یوې خبرپانه کې ویلي: "د دې لوپې پروژې په بشپړدو سره به د اقتصادی تعاملاتو د پراختیا او له مرکзи آسیا خخه سویلی آسیا ته د برېښنا لېرد د لوړمنې ده لېز شاهدان واوسو."	په افغانستان کې د کاسا ۱۰۰۰ پروژې پر تطبيقولو باندي خه باندي ۲۳۵ میلیون ڈالره لګښت راخي او تړون یې د افغانستان د برېښنا شرکت او د KPTL او KEC هندي شرکتونو سره لاسليک شوي دي.	په افغانستان کې د کاسا ۱۰۰۰ پروژه په ۱۳۹۸ با تیم تخفیکی صندوق بین المللی پول دیدار کرد.
د برېښنا د انتقال دا پروژه له ۱۴۲۷ کیلو متنه اوږدوالي لري، چې د ۵۵ کیلومتره یې په افغانستان کې د شپړو ولايتونو له ۲۳ ولسولي خخه پاکستان ته غھول کېږي.	تحت برنامه تمدید تسهیلات اعتباری دستاورد مهم خوانده و افزود که برای نخستین بار افغانستان بعد از سال ۱۳۸۲ موفق گردید که تمام شاخص ها را در بررسی های برنامه ریزی شده با صندوق تکمیل و اعتبار افغانستان	جانب افغانستان علاقه خویشرا برای پیگیری توافق مالی با صندوق بین المللی پول به تیم تخفیکی این صندوق اعلام کرد که مورد حمایت ایشان قرار گرفت. در عین حال تیم تخفیکی صندوق بین المللی پول تاکید نمود که با توجه

کاهش تولید نفت اوپک از سال ۲۰۱۸ به دو میلیون ۱۰۰ هزار بشکه در روز رسیده است.	به گزارش روابط عمومی اوپک به تاریخ ۱۰ فبروری پیشنهاد کاهش تولید نفت از سوی کمیته تدارک اجلاس آتی وزرای نفت کشورهای عضو اوپک که در اوایل ماه مارچ آتی برگزار خواهد شد، ارائه شده است.	بسیاری از سرمایه‌گذاران و معامله‌گران را نگران کرده است. مصرف نفت چین افت پیدا کرده و در پی آن تقاضا از طرف بزرگ‌ترین مصرف کننده نفت جهان کاهش یافته است. چین به تنها بیش از ۱۴ درصد نفت جهان را مصرف می‌کرد.	به علاقمندی افغانستان برای توافق جانشین یک ماموریت مذاکره جهت پیگیری این مسئله در آینده نزدیک ترتیب گردد و بحث‌های تحقیکی صورت گیرد تا برنامه جاگزین اصلاحات مالی و اقتصادی مطابق به اهداف افغانستان و تحت مالکیت این کشور باشد.
اما بازار نفت تحت تأثیر این چاره‌جویی اوپک و اوپک پلاس قرار نگرفت و روند کاهش قیمت نفت همچنان ادامه یافت. طوری که در پایان روز ۱۰ فبروری نرخ هر بشکه نفت خام برنت تا ۵۳ دالر و نفت خام تگزاس (وست تگزاس ایتمدیت) WTI تا ۵۰ دالر کاهش پیدا کرد. بهای یک بشکه نفت خام برنت در ماه جنوری ۷۰ دالر بود. ^۱	که ریاست دوره‌ای اوپک را بر عهده دارد گفت که اپیدمی ویروس کرونا تأثیر منفی بر فعالیت‌های اقتصادی، بخصوص در بخش حمل و نقل، گردشگری و صنایع داشته است. او افزود: «وضعیت کاملاً روشن است و ما بخارط علایق همه مان نیاز به تصحیح میزان تولید داریم.	سازمان تولیدکنندگان نفت اوپک که از تبعات پائین آمدن بهای نفت رنج می‌برند در ۱۰ فبروری (۲۱ دلو) از چاره اندیشه این سازمان برای جلوگیری از افت بهای نفت گذشته داشته است. نوسان قیمت نفت در بازار انرژی قابل پیش‌بینی و کنترل نیست و حتی چاره‌جویی‌های اوپک هم جلو سقوط بهای نفت را نگرفته است.	بهای نفت با وجود اقدامات اوپک باز هم سقوط کرد بهای نفت به ۵۳ دالر رسید. این قیمت نازل‌ترین بهایی است که طلای سیاه در ظرف سال‌های گذشته داشته است. نوسان قیمت نفت در بازار انرژی قابل پیش‌بینی و کنترل نیست و حتی چاره‌جویی‌های اوپک هم جلو سقوط بهای نفت را نگرفته است.
سازمان همکاری می‌کنند، بخارط تأثیر منفی ویروس کرونا بر اقتصاد جهانی تولید نفت خود را کاهش می‌دهند.	کشورهای عضو اوپک و اوپک پلاس، کشورهای نفتی که با این سازمان همکاری می‌کنند، بخارط تأثیر منفی ویروس کرونا بر اقتصاد جهانی تولید نفت خود را کاهش می‌دهند.	کشورهای عضو اوپک و اوپک پلاس، کشورهای نفتی که با این سازمان همکاری می‌کنند، بخارط تأثیر منفی ویروس کرونا بر اقتصاد جهانی تولید نفت خود را کاهش می‌دهند.	کرونا در چین آغاز شد. کرونا

سرچینی:

- ۱- د امریکا غیر/ او ای آشنا ویب پایه <https://www.pashtovoa.com/a/casa-1000-project-inauguration-in-Afghanistan/5276170.html>
- ۲- وزارت مالیه / <https://mof.gov.af/dr/> افغانستان-و-صندوقد-بین-المللی-پول-روی-برنامه-جاگزین-جهت-تطبیق-اصلاحات-مالی-و-اقتصادی-تاكید-ورزیدند
- ۳- دویچه وله فارسی/ <https://www.dw.com/fa-ir> تاریخ نشر: ۱۰.۰۲.۲۰۲۰

اطلاعیه!

هموطنان عزیز!

به منظور مصونیت معاملات مالی خوش و تطبیق بهتر قوانین و مقررات حین استفاده از خدمات صرافی و خدمات پولی به فعالیت های مجاز و ممنوعه صرافی و خدمات پولی که ذیلاً تذکر گردیده است، توجه داشته و به انجام آن مبادرت ورزید تا بر علاوه مصونیت در معاملات مالی، مسئولیت قانونی و حقوقی خویش را نیز ادا نموده باشد.

فعالیت های مجاز صرافی

- خرید و فروش اسعار (مبادله اسعار)
- انجام معاملات ذریعه قراردادهای پیش خرید اسعار

فعالیت های ممنوعه صرافی

- گذاشتن سپرده (امانات) تزد صرافان: صرافان نمی توانند پول امانات مشتریان را اخذ و نگهداری نمایند؛
- صرافان نمی توانند به کسبه کار، تجار و سایر افراد خدمات قرضه را فراهم سازند؛
- صرافان نمی توانند در داخل و یا به خارج کشور اجرای حواله نمایند و یا بر عکس پول حواله را اجراء کنند.

فعالیت های مجاز فراهم کنندگان خدمات پولی

- انتقال پول؛
- تبادله چک به پول نقد؛
- مبادله اسعار و سایر فعالیت های مجاز صرافی؛

فعالیت های ممنوعه فراهم کنندگان خدمات پولی

- قبول سپرده ها (امانات): فراهم کنندگان خدمات پولی نمی توانند پول امانات مشتریان را اخذ و نگهداری نمایند؛
- فراهم کنندگان خدمات پولی نمی توانند به کسبه کار و تجار خدمات قرضه را فراهم سازند

WESTERN UNION WU^{SM}

moving money for better

وسترن یونیون (Western union)

وسترن یونیون شرکتی است که خدمات مالی و ارتباطی را در اکثریت نقاط جهان انجام میدهد. حواله پول از یکجا به جای دیگر از مشهور ترین و بهترین خدمات این شرکت بشمار میرود. با وسیله این خدمت وسترن یونیون، یک شخص میتواند به راحتی و آرامش خاطر و به زود ترین وقت پول را از یک کشور به کشور دیگری برای فرد مشخصی حواله نماید.

استفاده از سیستم وسترن یونیون در اکثریت بانک های کشور مانیز امکان پذیر است!

د افغانستان بانک عملیاتي کړنو ته څغلنده کتنه

د افغانستان بانک د اتایايمې کلیزې په مناسبت هڅوونکې لیدنه

کابل، د ۱۳۹۸ کال د سلواغې ۸ مه – د افغانستان بانک سرپرست او لوړۍ مرستیال بناغلي واحد الله نوشېر د افغانستان بانک له یو شمېر معیوبو او معلومو کارکوونکو سره د دې بانک د اتایايمې کلیزې د پوره کېدو په مناسبت تشویقې او هڅوونکې لیدنه وکړه.

په دې لیدنه کې د افغانستان بانک سرپرست او لوړۍ مرستیال د دې بانک له معیوبو او معلومو کارکوونکو سره د هر چوں همکاري ژمنه وکړه او د افغانستان بانک په ادانه کې یې د دوى چاري وستایلې.

ورپسې د افغانستان بانک یو شمېر معیوبو او معلومو کارکوونکو د افغانستان بانک د سرپرست او لوړۍ مرستیال له دغوا نیکو احساساتو او انساني عاطفي منته وکړه او خپلې ستونزې ورسره شريکې کړي.

بناغلي نوشېر له یادو کارکوونکو وغونېتل چې خپلې ستونزې دې په لیکلې بهه ورسره شريکې کړي، چې له مخې یې په بنه چوں د دوى ستونزو ته رسپدنه وکړي.

پاتې د نه وي چې د افغانستان بانک مشرتابه هڅه کوي چې د قوانينو او مقررو له لاري د خپلو کارکوونکو د ستونز و حل ته مناسې لاري پيدا او پرمې یې هغو ته د پاي تکي کېردي.

د افغانستان بانک له افغان پست شرکت سره

د مرستې ژمنه وکړه

کابل، د ۱۳۹۸ کال د سلواغې ۱۶ مه – د افغانستان بانک سرپرست او لوړۍ مرستیال بناغلي واحد الله نوشېر د افغان پست شرکت له استازو سره د مالي خدمتونو او عوایدو د راټولونې په برخه کې د آسانتیاوو د رامنځته کولو په اړه لیدنه وکړه.

په ياده لیدنه کې چې د افغانستان بانک د عالي شورا په تالار کې جوړه شوې وه، د افغانستان بانک سرپرست او لوړۍ مرستیال د افغان پست شرکت د اړوندو چارو په اړه د دغه شرکت له مسئوليونو سره خبرې وکړې او له یاد شرکت سره یې د هر چوں همکاري ژمنه وکړه.

بناغلي نوشېر وویل، د افغانستان بانک ژمن دی چې د هېډوادوالو لپاره د مالي خدمتونو او عوایدو راټولونې په برخه کې پراخې آسانتیاوې رامنځته کړي.

د دې لیدنې په ترڅ د افغان پست شرکت رئیس بناغلي احمد وحید ویس د مالي خدمتونو او عوایدو د راټولونې په برخه کې له یو شمېر ستونزو یادونه وکړه او هیلهې وښوده چې د افغانستان بانک به یې یادو ستونزو ته د رسپدنه کې مرسته وکړي. باید وویل شي چې د افغانستان بانک هڅه کوي چې د عوایدو راټولونې او مالي خدمتونو په برخه کې د هېډوادوالو د هوساینې لپاره پراخې آسانتیاوې رامنځته کړي.

د اسعارو د لیلام د خرنکوالی په اړه د صرافانو لپاره ښوونیزه غونډه

کابل، د ۱۳۹۸ کال د سلواغې ۶ مه – د افغانستان بانک د کنفرانسونو په تالار کې د کابل بنار ۷۰ تنه صرافانو ته چې د اسعارو د لیلام په پروسه کې ګډون کوي، د معاملو د ترسره کولو په وخت کې د قانون او مقرر په رهنا کې د لازمو استادو اخیستلو او همدا شان د معاملو د خارنې په اړه ښوونیزه غونډه جوړه شو.

په دې غونډه کې له غیر بانکي مؤسسو خخه د خارنې د لوی آمریت مرستېايل بناغلي سید محسن سادات د اړوندي موضوع په اړه له صرافانو سره معلومات شريک کړل.

نوموري يادونه وکړه چې پر صرافيو او نورو ملي ادارو باندي د افغانستان بانک د خارنې موځه د روئيتا رامنځته کول او په دې برخه کې د خطرونو را کمول دي.

ورپسي له غیر بانکي مؤسسو خخه د خارنې د لوی آمریت له پولي خدمتونو او صرافيو خخه د خارنې مدیر بناغلي شاه پور مياخېل د دې آمریت له لوري د خارنې پر خرنکوالی، د اسعارو د لیلام او په دې برخه کې د آسانтиاوو د رامنځته کولو په اړه صرافانو ته معلوماتي پريزنټيشن وړاندې کړ.

باید وویل شي چې په ياده غونډه کې ګډونوالو صرافانو هم په دې اړه خپلې پوبنتې، وړاندېزونه او نظرونه د دې آمریت له کارکوونکو سره شريک کړل او د دوى پوبنتنو ته څوابونه وویل شول.

د افغانستان بانک د تقنين کمېټې غونډه

کابل، د ۱۳۹۸ کال د سلواغې ۲۲ مه – د افغانستان بانک د عالي شورا د غري بناغلي ډاکټر محمد نعيم عظيمي په مشری د دې بانک د تقنين کمېټې غونډه جوړه شو.

په دې غونډه کې د افغانستان بانک د قوانينو او مقررو د تعديل په اړه هر اړخیزې خري وشوي او نظرونه تبادله شول او په دې برخه کې د اړوندي چاري د لا بشه پرمختګ لپاره لازم تصميمونه ونيول شول.

باید وویل شي په دې غونډه کې چې د افغانستان بانک د عالي شورا په تالار کې جوړه شوي ووه، بناغلي عظيمي ټینګار وکړ چې د افغانستان بانک په قانون او مقررو کې د تعديل پر مهال باید د هېواد ټول نافذه قوانين په نظر کې ونيول شي، خو پر مت یې په دې برخه کې کوم ټکر رامنځته نه شي.

د يادونې وړ د چې په ياده غونډه کې پربکړه وشهو چې د دې کمېټې په راتلونکو غونډو کې به د اړوندي موضوع په اړه نور بحونه او لازمي پربکړي هم وشي. پاتې دې نه وي چې په دې غونډه کې د افغانستان بانک د حقوقې مشاورت پر استازو سربېره د یو شمېر نورو آمریتونو استازو چې د تقنين کمېټې غږيتوب هم لري ګډون کړي وو.

تدویر برنامه آموزشی و آگاهی دهی برای صرافان و فراهم کنندگان خدمات پولی زون شمال

در این برنامه، رئیس اتحادیه صرافان راه اندازی چنین برنامه ها را سودمند خوانده و خواهان همکاری های بیشتر د افغانستان بانک در زمینه تدویر این برنامه ها گردید. سپس پیشنهادات و نظریات صرافان و فراهم کنندگان خدمات پولی از طرف هیئت مؤظف آمریت عمومی ناظر موسسات مالی غیر بانکی استماع و پاسخ های لازم به آنها ارائه گردید. قابل یاد دهانی میباشد که د افغانستان بانک همه ساله به منظور ارتقای ظرفیت و آگاهی صرافان و فراهم کننده گان خدمات پولی در خصوص رعایت و تطبیق بهتر قوانین و مقررات مریوطه، برنامه های مختلف و متعدد را در سرتاسر کشور تدویر می نماید.

ناظر از صرافان و فراهم کنندگان خدمات پولی در خصوص اهداف ناظر ات ها، مسئولیت ها، مکلفیت ها و فعالیت های مجاز و منوعه صرافان و فراهم کنندگان خدمات پولی توضیحات لازم ارائه نمود. قابل تذکر است که در این برنامه همچنان در مورد مبارزه علیه پولشویی و تمویل تروریزم، اخذ جواز برای صرافی ها و مؤسسات خدمات پولی، تعدیلات اخیر در مورد مقرره های صرافی و خدمات پولی صحبت های همه جانبی صورت گرفت.

در مراسم تدویر این برنامه حدوداً ۲۸۰ تن فراهم کننده گان خدمات پولی، صرافان شهر مزار شریف، شهرک حیرتان و ولایت سمنگان، مدیران نمایندگی های بانک های تجاری، اتاق تجارت و صنایع و سایر ادارات محلی اشتراک نموده بودند.

بلغ ۱۵ دلو ۱۳۹۸ - به سلسله تدویر برنامه های آموزشی برای صرافان و فراهم کنندگان خدمات پولی کشور، برنامه آموزشی تحت عنوان "آموزش مقررة تنظیم فعالیت های صرافان و فراهم کنندگان خدمات پولی و آگاهی دهی در خصوص تغییر ساختار حقوقی صرافی ها و خدمات پولی انفرادی به شرکت های صرافی و خدمات پولی از طرف آمریت عمومی ناظر موسسات مالی غیر بانکی د افغانستان بانک در ولایت بلخ نیز تدویر گردید.

این برنامه توسط محترم محمد اسرار پویا معاون و سرپرست آمریت زون شمال د افغانستان بانک افتتاح شد که محترم پویا در مورد اهداف و اهمیت تدویر برنامه متذکر معلومات ارائه نمود. متعاقباً محترم شاه پور میاخیل مدیر ارشد

سوداګرۍ څنګه بریالی کړو

کړې او د خومره نورو د ترسره کولو
لپاره باید کار و کړئ.

جزئيات له خان سره ثبت کړئ

ټول بریالی سوداګر د خپلو چارو
جرئيات له خان سره په دقیق ډول ثبتوی.
که تاسو هم دا کار و کړئ په دې به پوه
شئ چې ستاسو د سوداګرۍ مالي
وضعيت په کوم لوري روان دی او له
کوم ډول احتمالي خطرونو سره مخ
کېدونکي یاست.

په یاد ولرئ چې دا چاره کولای شي
تاسو له وخت وړاندې د هر خه په
وړاندې مدیریت ته چمتو کړي.

خپل سیالان و ارزوئ

سیالی، د بنو پایلو جوړونکې موضوع ده.
د سوداګرۍ د بریالیتوب لپاره د خپلو
سیالانو چارې مطالعه کړئ او وڅښئ او
د دوى له تجربو ګټه اخیستنه هم ډېره

﴿

وړاندې پلاتونه رامنځته کړئ.

لاندې ټکي په دې برخه کې له تاسو سره
مرسته کوي:

نظم رامنځته کړئ

په چارو کې د بریالیتوب یو راز د اړوند
چارو د نظم شتون دی. نظم یا د چارو
سمون له تاسو سره مرسته کوي چې د
جور شوي پلان له مخې چارې تر سره
کړئ. د چارو د پوره سمون لپاره مو په
کار ده چې د ټولو هغه چارو نوملړ له
خان سره ولرئ چې غواړئ د ورڅې په
بهير کې تر سره کړئ.

دا نوملړ به له تاسو سره دا مرسته و کړي
چې د ورڅې په جريان کې مو کوم خه
له یاده و نه وئي، په یاد ولرئ چې په
نوملړ کې د ذکر شويو چارو له ترسره
کېدو وروسته یاده چاره په نښه کړئ او
وګورئ چې خومره چارې مو ترسره

د سوداګرۍ او یا د بل هر نوي کار پېل
سخت دی، خو کله مو چې د نوي کار د
پېل کولو پر لور دا دروازې پرانیستلي
اوچارې مو پېل شوې، دا مهال تر بل هر
وخت زیات کار و کړئ او د بنو پایلو
ترلاسه کولو لپاره یې لاري و خارئ.

د سوداګرۍ د بریالیتوب یو راز د هر چا
په زغم ګاللو کې نغښتی دی چې له پلان
جوړونې او نظم سره باید مل وي. که مو
پام شوی وي، ډېرئ کسان داسي فکر
کوي چې د سوداګرۍ په شرکت کې
یې د کمپیوټر په روښانه کولو سره د
دوی لورته د پیسو مخه راخلاصېږي، خو
په اصل کې داسي نه ده پیسې ګټل تر
هغه ډېر سخت دي چې فکر یې کېږي.
د دې لپاره چې سوداګرۍ مو بریالی شي
اوښې پايلې ورڅخه ترلاسه کړئ، لازمه
ده چې د ټولو چارو د مدیریت لپاره له

ارزښتمنه موضوع ده.

کېدای شي ستاسو درقيانو ډېرې چاري
له تاسو سره دا مرسته وکړي چې
بریالیتوب ته مو ورسوی.

خطرونه و پېژنۍ

د سوداګریو بریالیتوب ته د رسپدو یو راز
دا هم دی چې په وړاندې یې خطرونه
و پېژندل شي. د دې لپاره چې دا خطرونه
تشخيص او په نښه کړای شي له خپل
خان و پونسټی چې ستاسو سوداګری کوم
عیونه لري؟

که وکولای شي دې پونسټی ته خواب
پیدا کړئ، په دې به پوه شئ چې په
ستونزمنو حالاتو کې خه پېښدای شي.
دې حالت ته په تیاري سره به تاسو د
هغه خطرونو مخنيوی وکړئ چې ستاسو
د سوداګری په وړاندې رامنځته
کېدونکي دي.

نوښتگر اوسي

تل د خپلو چارو د پرمختګ لپاره
نوښتونه رامنځته کړئ، ترڅو وکولای
شي د خپلو سیالانو ترمنځ مخکښ و
اوسي. دا باید درک کړئ چې تاسو په
هر خه پوهیرئ او له خپلې دې پوهې د
چارو د پرمختګ لپاره کار واخلی.

متمرکز اوسي

دا چې سوداګری مو پيل کړې ده، په
دې معنی نه ده چې په سملاسي توګه به

آرام او ثابت ګامونه پورته کړئ
د سوداګری په برخه کې د ګامونو ثبات
د پيسو ګټلو تر ټولو غوره راز شمېرل
کېږي. بریا ته د رسپدو لپاره هره ورخ
باید هڅه وشي. که مو دا چاره تر سره
کړه دا به ستاسو عادت شیاو د هري
ورځې په تېرپدو سره به مو د عوایدو د
زياتولي لامل و ګرځي.

سرچنې:

1 - 9 Tips for Growing a Successful Business/By Chris Seabury

Updated Jun 25, 2019

<https://www.investopedia.com/articles/pf/08/make-money-in-business.asp>

2 - [https://www.beytoote.com/scientific/chera\(successful-business-points.html](https://www.beytoote.com/scientific/chera(successful-business-points.html)

د یوې سوداګری پيل ستونزمن دی، خو
کله مو چې د سوداګری د پيل لپاره دا
دروازې پرانیستلې ستاسو سوداګری پيل
شوې ده. په ډېرئ مواردو کې باید تر
پخوا زیات کار وکړئ او وخت ورکړئ.
قرباني په دې معنی چې تاسو باید بریا ته
د رسپدو لپاره کم وخت له خپلې کورنۍ
او دوستانو سره تېر کړئ او زیات وخت
مو خپلو سوداګریزو چارو ته بېل کړئ.

ښه خدمتونه وړاندې کړئ

زياتره داسې سوداګری شته چې د
پېرودونکو لپاره یې د بنو خدمتونو
وړاندې کول هېر کړي دي. که چېرته
تاسو خپلو پېرودونکو ته ښه خدمتونه
وړاندې کړئ، دوي به ستاسو لورته تر
نورو زیاته مخه کړي او له سیالانو خخه
به مخ اړوي.

دا چاره نېغ په نېغه ستاسو په سوداګری
مشبت اغېز کوي او تاسو د بریا لورته
بیایي.

سیستم جمع آوری مالیات در کشورهای در حال توسعه

استفاده نماید. این یک واقعیت است که در یک جامعه، فرار مالیاتی متراծ با پائین بودن وصول مالیاتی بشمار می‌رود، این موضوع برای کشورهای در حال توسعه جدی محسوب می‌گردد. از همین رو کشورهای مختلف جهان تلاش می‌نماید تا قوانین و مقررات مالیاتی کشورهای شان را طوری تنظیم نمایند تا امکان استفاده از اطلاعات مؤدی برای نظام مالیاتی فراهم شود.

در این زمینه کشورهای مانند اتحادیه اروپا، استرالیا، هالند و فرانسه در سال‌های اخیر تمرکز زیادی را بر سیستم بانکی و مؤسسات اعتباری اتخاذ نمودند. آنها در این مورد تصمیم گرفتند تا توجه بیشتری روی تمام ادارات دولتی، مؤسسات غیر دولتی، بانکها، مؤسسات مالی و اعتباری داشته باشند که مشتمل بر اطلاعات مکانی، هویت اشخاص حقیقی و حقوقی و فعالیت‌های اقتصادی و انجام سایر معاملات تجاری داخلی و خارجی و ارائه

مصارف مورد انتظار حاصل از فرار مالیاتی محسوب می‌گردد. در چنین وضعیت متغیرهای مانند کشف فرار مالیاتی، جریمه‌های مربوط به آن، عوامل فرهنگی، اجتماعی و ... نقش اساسی دارند.

در نظام مالیاتی، مؤدی اطلاعاتی دارد که نهادهای مالیاتی از آن بی‌خبر می‌باشند. در این صورت اگر احتمال کشف فرار مالیاتی به دلیل ناتوان بودن نهاد مالیات گیرنده و جریمه‌های مربوط به فرار اندک باشد، در این صورت انگیزه‌های زیادی برای کتمان درآمد های مشمول مالیات، اجتناب و فرار مالیاتی خواهد داشت. در حقیقت شرکت‌ها همواره واقعی معاملات شان دارند که چنین اطلاعات را اداره مالیاتی ندارد.

بناءً مؤدی با پنهان کاری و حتی تحریف نمودن برخی اطلاعات قادر می‌باشد تا از مزایای کاهش مالیات قابل پرداخت

مالیات بهترین وسیله تأمین مصارف دولت ها را که برای ساخت و ساز کالا و خدمات ضروری است، تشکیل می‌دهد. تنظیم یک نظام مالیاتی کار آمد در کشورهای در حال توسعه که خواهان ادغام در اقتصاد جهانی می‌باشند، کار آسان نیست. یکی از چالش‌های عمده فرآگیر در اکثر کشورهای جهان بخصوص در کشورهای در حال توسعه، بالا بودن فرار مالیاتی و اندک بودن قدرت مالیات ستانی دولت‌ها است که در این عرصه اقتصاد زیر زمینی، ارتباط تنگاتنگ با فرار مالیاتی دارد. در بعضی کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصاد و توسعه، فرار مالیاتی بین ۴۴ تا ۳۵ درصد و حتی در برخی موارد تا ۷۰ درصد بوده است.

فرار مالیاتی از دو دید قابل بحث است: اول از دید کلان که در آن بالا بودن نرخ مالیاتی عامل اصلی فرار مالیاتی است. دوم از دید خرد مؤدیان با توجه به منافع و

هر گونه خدمات حمل و نقل، اطلاعات مالی، پولی، اعتباری و سرمایه اشخاص مشتمل بر گردش نقل و انتقال سهام و سایر اوراق بها دار، انوع حساب بانکی، انواع سپرده ها و ... می شود که باید در اختیار نهادهای امور مالی قرار گیرند.

با وجود تلاش های که طی دهه های اخیر صورت گرفته، هنوز هم شکاف بزرگ بین ظرفیت های مالیاتی در کشورهای در حال توسعه وجود دارد. در این کشورها تمایل برای خدمات عمومی میان کشورها بسیار متفاوت است، این امر سبب ترجیح مالیات کمتر در این کشورها شده است.

گرچه کشورهای در حال توسعه معمولاً نیاز بیشتری به خدمات عمومی و مخارج دولتی مانند سرمایه گذاری در بخش های زیر بنایی دارند، پس سوال اینجاست که چرا باز مالیات در این کشورها اندک می باشد؟ در این مورد می توان به نظام مالیاتی چندگانه و همچنان معافیت گسترده در این کشورها اشاره نمود.

همچنان در این مورد می توان گفت که نرخ مالیات چندگانه سبب ایجاد پیچیدگی در ک و اجرای قانون و ایجاد فrust برای فساد می شود. معافیت های گسترده و اعمال نرخ های صفر مالیاتی سبب محدود شدن پایه مالیاتی گردیده که این امر می تواند سبب کاهش وصول

درآمد مالیاتی این کشورها گردد. گرچه سطح توانایی نهاد مالیاتی موضوع دیگر است، اما ضعف در توسعه نهادهای ادارات مالی در اغلب کشورهای در حال توسعه وجود دارد. در اینجا سوالی بین این کشورها ضعیف عمل می کنند؟ وضعیت اقتصادی و تصامیم با شرایط سیاسی کشورها و تصمیم آن بی ارتباط نمی باشد. در این مورد ممکن است که عزم قاطع سیاسی برای افزایش درآمد های مالیاتی و تقویت سازمان های مالیاتی وجود نداشته باشد.

تحقیقات دانشمندان اقتصادی در این عرصه نشان می دهد که ساختار مالیاتی در کشورهای در حال توسعه کمتر بر مطالعات بر درآمدها متکی بوده و ترکیب مالیاتی به گونه است که سهم مالیات بر درآمد شرکت ها بسیار بیشتر از مالیات بر اشخاص است، این در حالی است که در کشورهای توسعه یافته، دقیقاً عکس این جریان وجود دارد.

این امر نشان دهنده نزولی بودن سیستم مالیاتی در کشورهای در حال توسعه می باشد. یکی دیگری از دلایل وجود چنین سیستمی، می تواند تمایل نخبگان سیاسی به منابع حامیان خویش باشد. این تمایل بدین گونه است که باز مالیاتی به بخش

های منتقل می شود که منافع کمتری در اختیار دارند (افراد فقیر تر) تا بدین گونه گروه خاصی صاحبان قدرت و ثروت نقش کمتری در پرداخت مالیات داشته باشند. در این مورد تأمین درآمد به نفع گروه خاصی، عامل اثر گذار دیگر بر قدرت مالیات ستانی شمرده می شود. از همین جا است که یک نوع درهم تنیدگی از عدم رعایت عدالت اجتماعی نفوذ قدرت و ناکار آبی دولت ملاحظه می شود.

عبدالحقیظ شاهین

منابع:

Tax collection misses target by a ... inches up 4.7% in wide margin

Finance < Economy < News <

<https://m.economictimes.com>

۲-files < default < sites < https://mof.gov.af
[PDF] نقش جمع آوری مالیات در افزایش عواید دولت نقش مالیات در افزایش در آمد دولت

books < wp-content < PDF]
[۳] اهداف اقتصادی مالیه عمومی www.2noor.com

د هېواد د سبو په حاصلاتو کې بې ساری زیاتوالی

وژغورل شي.

په هېواد کې د سبو په حاصلاتو کې د زیاتوالی د رامنځته کېدو ستر لامل هم د کرنیز سکتور ودې ته د دولت له لوري پامرنه بنودل شوې ده.

معلومات بشني چې په روان کال کې د ټول هېواد په کچه د بېوزله بشخو لپاره ۳۶۵
شنې خونې جوړې شوې دي او همدارنګه په کابل، غزنې، کاپيسا، لوګر، پنجشیر،
باميان، دایکندي، پکتیا، بلخ، جوزجان، سرپل، سمنگان، بغلان، بدخشان، تخار،
فاریاب، ننگرهار، کنډ، لغمان، هرات، غور، کندهار، فراه او بادغېس ولايتونو کې د
ښخينه بزگرانو لپاره نېدې شل زره کورني باغچې جوړې شوې دي چې کارونه يې
 بشپړ شوي دي.

د بشخو لپاره د کورنيو باغچو رامنځته کول، دېته لاره هواروي چې مېرمنې د کورنيو
په اقتصاد کې نېغ په نېغه شاملې شي او دا چاره د کورنيو د اقتصادي وضعیت د
غورېدو لامل وګرځی.

کورني باغچې په کم لګښت سره رامنځته کېري او د حاصلاتو کچه يې هم لوري
وي، په دې برخه کې پانګه اچونه نه یوازې دا چې د کورنيو اقتصادي وضعیت مثبت
لور ته بیايو، بلکې د ټول هېواد پر اقتصادي وده هم مثبت اغېز اچوي، هېواد له بهرينيو
هېوادونو خڅه د ورته حاصلاتو له وارداتو ژغوري او د هېواد د حاصلاتو او تولیداتو
د صادراتو لپاره زمينه برابروي.

له بلې خوا معلومات بشني چې په همدې کال کې د هېواد د نارينه بزگرانو لپاره هم
نېدې ۵۰۰ سوه کوچنۍ شنې خونې جوړې شوې دي. تمه ده چې د دې پروسې په
ودې سره به په هېواد کې د شته بې روزگاري کچه را تیټه شي او له دې لارې به مو

«

د کرنې، اوبلګولو او مالداري وزارت
معلومات بشني چې په روان ۱۳۹۸ لمريز کال
کې د هېواد د سبو په حاصلاتو کې په بې
ساری چول زیاتوالی راغلي دي.

په هغه راپور کې چې په دې تراوو د دې
وزارت له لوري خچور شوې دي، ويں شوې
دي چې د هېواد د (کچالو، پیاز، ګاززو،
رومې بانجنو، مرچو، بینلېيو، بادرنګو، ګلپیو،
کدو او تورو بانجنو) په حاصلاتو کې د پام
وېر زیاتوالی رامنځته شوې دي.

د دې راپور پر بنست سېر کال د تېر کال په
پرتله د کچالو په تولیداتو کې ۳۰۵ زره ټنه،
د پیازو په حاصلاتو کې ۲۲۰ زره ټنه، د
ګاززو په تولید کې ۱۳۸ زره ټنه او دغه راز
په تریب سره د یادو شویو سبو په حاصلاتو
کې هم زیاتوالی راغلي دي.

تمه ده چې د هېواد د سبو د حاصلاتو دا
کچه به په راتلونکو کلونو کې نوره هم وده
وکړي او هېواد به مو په یاده برخه کې په
تولیزه توګه له بهره د سبو له وارداتو

زیات شمپر هپا دا لولو ته د دندو زمینه برابره برخی ته مخه کړي.
د کرنې، او بو لګکولو شي.

د کرنې، او بولکولو او مالداری وزارت د معلوماتو پر بنسته په راتلونکي کال کې هم
دا وزارت پلان لري چې ۳۳۱ سوداګریزې شنې خونې د بېوزلۇ بىخۇ لپاره ۳۵ زره
کورنى باغچى او ۳۶۵ کوچنې شنې خونې جورې کېي.

د کرښې وزارت په خبره له دې لارې به د هېواد په بېلابېلو سیمو کې زیات شمېر هېوادوالو ته د دندو زمینې برابرې شي او په ټولیز ډول به د هېواد په اقتصادي وضعیت کې مثبت یدلون رامنځته شي۔

د دی شنو خونو د چارو یه بشیر بدلو سره ۵ به سر جینې:

۱- د کرنی، او بولگولو او مالداری وزارت / افزایش بی بیشنه حاصل سیزی بجات

سوداگری وده و کری او دیته به لاره برابره د خیر پد و نبته: ۱۳۹۸/۱۰/۲۹

<https://www.mail.gov.af/dr/> فراش سی تیشنہ حاصل سیز بجات

د خبر بدويه: 22 جنوری 2020

<https://www.worldbank.org/ps/news/press-release/2020/01/22/afghanistan-improves-its-growth-despite-uncertainty>

د خپرپدو نېټه: د ۱۳۹۸ کال د سلواخني ۲

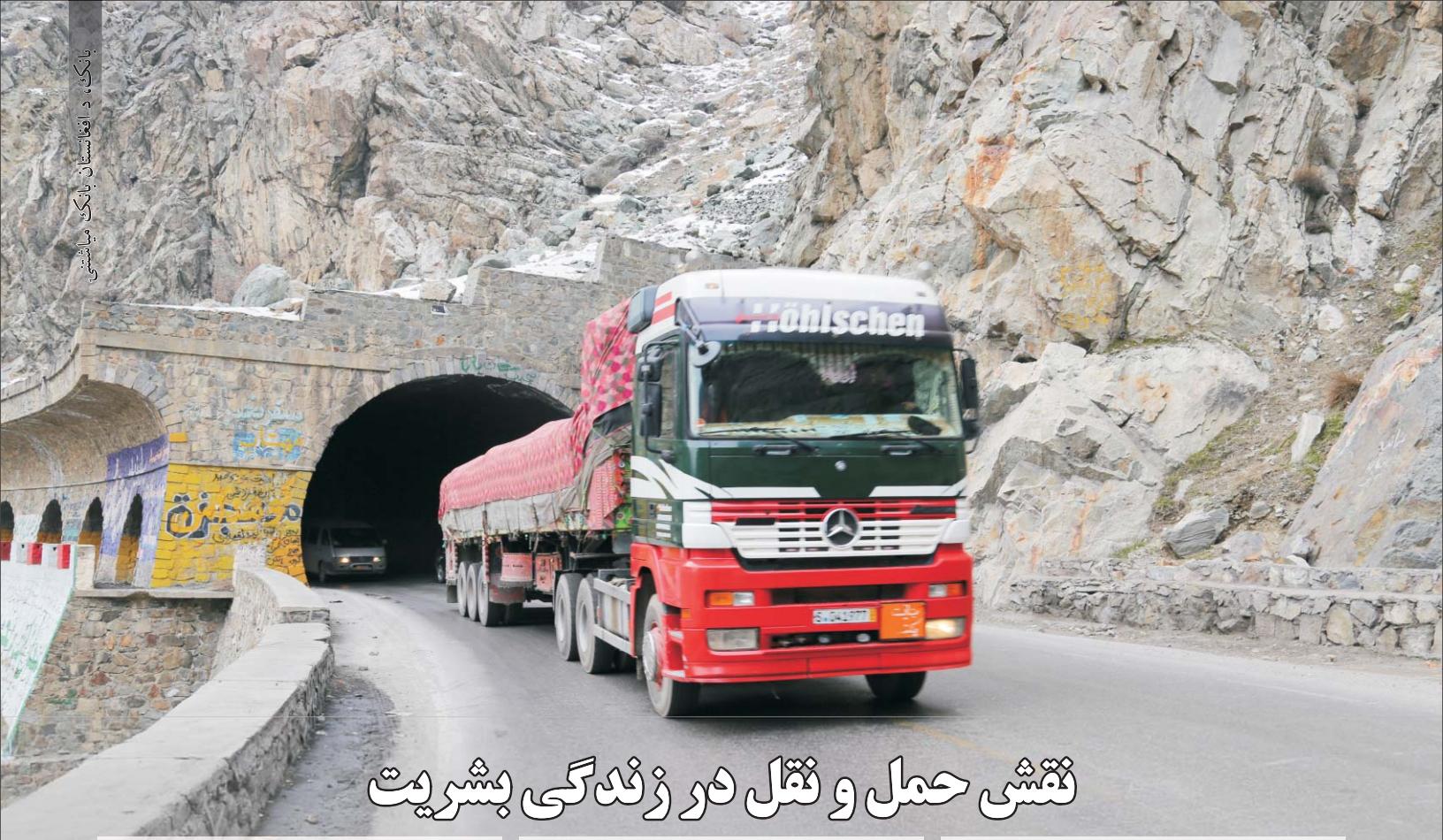
<https://www.bbc.com/pashto/afghanistan-51204024>

د دې شنو خونو د چارو په بشپړ بدلو سره به
په هېواد کې د کورنيو کرنیزو ممحصولاتو
سوداګرۍ وده وکړي او دېته به لاره برابره
شي چې هېوادوال مو د نورو هېوادونو د
کرنیزو ممحصولاتو پر خای د خپل هېواد له
کرنیزو تولیداتو ګټه پورته کړي.

تمه ده چې د دولت له لوري په دي برخه
کې پانګه اچونه به د هیواد د اقتصاد پر ودې
مثبت اغېز و کړي او دېته به لاره هواره کړي
چې بزگران د تېر په پرتله له خپلو کورنيو
محصولاتو زیات عواید تر لاسه کړي.

د نړیوال بانک وروستی راپور بشی چې په
تېر ۲۰۱۹ زېرديز کامل کې د افغانستان
اقتصادادي وده د تېر کال په پرتله لوړه شوې
ده چې په دې برخه کې د کرنیز سکتور وده
د دې ودی غوبښه برخه جوروی.

د نړیوال بانک په راپور کې راغلې چې په هېواد کې د چکالیو له کمېدو او د دولت له لوري د کرنې برخې ته پاملننه د دې لامل شوې ده چې په افغانستان کې کرنيز سکتور وده وکړي او زیات شمېر هېوادوال دی

نقش حمل و نقل در زندگی پیشرفت

نقل را مربوط به رشد تولید و برخی دیگر از آنها، تولید را منوط به رشد سیستم حمل و نقل می دانند. به هر حال با گسترش جوامع بشری و پیچیده شدن روابط اقتصادی و اجتماعی، مشخص ساختن اینکه تولید مقدم است یا حمل و نقل، یک کار پیچیده محسوب می گردد. انسانهای نخستین، از یکجا بجای دیگر پیاده حرکت می کردند، آنها زیست باهمی کمتر داشتند. بعد از اینکه حیوانات را اهلی ساختند، توانستند توسط حیوانات تا دور تر بروند و بعداً موفق شدند به ساختن اجتماعات شده و توانستند تا اموال خود را از یک محل به محل دیگر انتقال و تبادله نمایند.

سالانه صدها میلیارد دالر در جهان از طریق حمل و نقل مبادله می گردد تا نیازمندی های گوناگون جمعیت مختلف جهان را تأمین نماید. در قرن اخیر رشد چشمگیر حجم مبادلات تجاری و سهم عمده سیستم حمل و نقل جهان را نمی توان در زمینه افزایش حجم مبادلات تجاری نادیده گرفت.

حمل و نقل یکی از اجزای مهم چرخه تولید، مصرف و امور زیربنایی است. در کل فعالیت های حمل و نقل، خود بخشی از تولید است که در بخش اقتصادی، از جمله فعالیت های خدماتی محسوب می گردد. در این مورد محققان اقتصادی اختلاف نظر دارند، بعضی از آنها حمل و

حمل و نقل یک موضوع فراگیر در جهان می باشد که شاخه های مختلف آن ریشه های حیات اقتصادی و اجتماعی بشریت را به شکل دوامدار تغذیه و سهولت های زیادی را برای بشریت فراهم نموده و شالوده تمام فعالیت های انسانی را تشکیل می دهد.

امروز در جوامع انسانی، اعتلای جوامع با معیارهای ارقام توسعه بخش حمل و نقل و بهره برداری افراد جامعه از امکانات و تسهیلات این بخش بدست می آید. این بخش در صدر مقایسه اقلام مشخصه اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی ملت ها قرار دارد.

جامعه تمام می شود، طوریکه امروز با رشد لجام گسیخته موترا های بدون نظارت، ما شاهد زیان های زیاد برای جامعه هستیم.

منابع:

https:// Effective Transport .-۱

www.effectivetransport.nl

-۲ https://artravelers.com < ... افضل

طريقة للانتقال من بيانج الى لنكاوى - العرب

المسافرون

https://mot.gov.af -۳

ارتباط اقتصادی و فرهنگ های مختلف جهان با هم تزدیک شده و با هم گره خوردنند.

در این قرن توسعه آهسته و تحت کنترول بود، همسایگان کشورها تقریباً با هم صمیمی بودند. در قرن ۲۰ با اختراع انبوه موتر ها، هوایپما، تولید و صنعت و سایر خدمات؛ حمل و نقل جهش قابل توجهی پیدا کرد. در حال حاضر به برکت همین حمل و نقل می توانیم شهر های بزرگ و یا تمام کره زمین را در مدت زمان کم طی کنیم و از اموال تجاری را به صورت بهتر و سهل تر انتقال و سایر موضوعات اقتصادی به شکل خوب مدیریت کنیم.

حتی اگر بخواهیم دستگاه های را برای جمع آوری اطلاعات به سایر کرات بفرستیم. حالا دیگر کره زمین به یک دهکده کوچک تبدیل شده است، این همه واقعیت های اند که در پرتو آن ما می توانیم با مردم سایر نقاط جهان ارتباط اقتصادی، تجاری و اجتماعی برقرار نموده و از آن به نفع اقتصاد کشور استفاده نمائیم.

این پروسه مانند سایر پروسه های دیگر وقتی که از مرز اعتدال بگذرد می تواند که عوارض اجتماعی و اقتصادی را برای انسانها نیز به میان آورد که واقعاً به ضرر

آنها به مرور زمان به کنار دریاها مستقر شدند و برای سفر هایشان در دریاها، از چوب استفاده می کردند، بعداً آنها چرخ را اختراع کردند، از چرخ در ساختن گادی استفاده می نمودند که توسط حیوانات کش می شد.

سر انجام با به میان آمدن روستاها و شهرها؛ سفرهای زمینی نیز متتحول گردید و ساخت و ساز قایق و کشتی امکانات جدیدی را برای دریا نورده و سایر سفرهای اکتشافی فراهم نمود. با هر اختراع جدید در این زمینه قلمروهای جدید مسکونی ایجاد شد، تمدن های بزرگ در نقاط دور افتاده زمین تأسیس شد، تماس های بیشتر در میان مردم به وجود آمد و تمدنها بزرگی در نقاط دور افتاده کره زمین تأسیس شده و برخوردها و تماس های بیشتر مردم به وجود آمد.

به هر حال انسانها با وجود مشکلات توانستند با اختراع انواع تکنالوژی ها از حالت غار نشینی به ملت های بزرگ و عصر صنعتی تحول نمایند.

در قرن ۱۹ حمل و نقل شاهد اختراعات زیادی مانند ماشین بخار، برق، خط ریل، بایسکل، موتور سایکل و...، شد که روح جدید به این پدیده داد که در نتیجه

کړانو هپوادوالو!

ملي بېرغ، ملي سرود او ملي پیسې زموږ د ملي ارزښتونو له ډلي څخه دي

اطلاعیه د افغانستان بانک

به تعقیب اطلاعیه قبلی؛ د افغانستان بانک یک بار دیگر به اطلاع هموطنان عزیز می رساند که تعدادی از افراد در مرکز و بعضی از ولایات هنوز هم تحت نام تجارت آنلاین فورکس به معاملات مالی اقدام می نمایند. د افغانستان بانک تا اکنون به هیچ فرد یا شرکتی جواز فعالیت آنلاین فورکس را صادر ننموده و در این زمینه تمام فعالیتها غیر قانونی می باشد. از اینکه داد و ستد با چنین افراد و شرکت ها عاری از خطر نبوده و زیان های مالی را برای هموطنان ما به بار می آورد، از هموطنان عزیز جداً تقاضا می نمائیم تا از انجام معاملات با چنین افراد و شرکت ها خودداری نمایند. د افغانستان بانک در تلاش است تا افرادی که چنین فعالیت ها را راه اندازی می نمایند، شناسایی نموده و به ارگانهای عدلی و قضایی معرفی نماید.

بانک

ماهnamه د افغانستان بانک

سال سیزدهم شماره ۱۵۲، دلو ۱۳۹۸

افغانی، زمونږ د ویار، اقتدار او ملي هويت نښه ده!